

Munkabiztonsági- és balesetvédelmi
tanulmány és szakmai anyag
bölcsődei munkavállalók és munkáltatók részére

**Munkabiztonsági- és balesetvédelmi
tanulmány és szakmai anyag
bölcsődei munkavállalók
és munkáltatók részére**

Kiadja:
Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete
1051 Budapest, Nádor u. 32.
www.bddsz.hu

Kiadásért felel:
Szűcs Viktória, elnök

A szakmai anyagot készítette:
Somorác Balázs
okl. munkavédelmi mérnök, munkabiztonsági szakértő

Készült a Nemzeti Munkaügyi Hivatal által
a munkavédelmi bírságok felhasználása keretében
nyújtott támogatásból.
Az OMMF-11-0008 számú pályázat keretében.

Budapest 2012.

„A biztonságos munka nem csupán józan gazdaságpolitika, hanem alapvető emberi jog. Ahhoz, hogy ezt az alapvető jogot mindenhol elismerjék, a hozzáállásnak nagymértékben változnia kell.”

(Kofi Annan, az ENSZ volt főtitkára)

Kedves Olvasó!

Ön most a Munka- és balesetvédelmi ismeretek, gyakorlati alkalmazások a bölcsődékben 2012. – szakmai anyagunkat tartja a kezében. Kiadványunk célja az alapvető munka- és balesetvédelmi ismeretek összegzése, egységes szemlélet kialakításának közvetítése, célunk továbbá hogy a munka- és balesetvédelem területén a 2012-es évben bekövetkezett változásokat, az Uniós elvárásokat, és a bölcsődebejárások alapján szerzett tapasztalatokat összegezzük, elemezzük, egy szakmai anyag formájában ezeket közlétegyük.

Kiadványunk előrelépést jelent egyrészt, mert segíti a bölcsődei dolgozók és vezetők felkészülését, munkavédelmi ismereteik megújítását, másrészt olyan ismeretanyagot tartalmaz, amely a bölcsődék sajátosságaihoz igazodik.

A mai ismereteink alapján nem lehet vita tárgya, hogy napjainkban, amikor a munkavégzés feltételei bonyolultabbá, összetettebbé váltak és a nyugdíjkorhatár kitolódott, sokkal nagyobb gondot kell fordítani azokra az összetevőkre, amelyek a dolgozók fizikai és mentális igénybevétele szempontjából meghatározó jellegűek, ennek következtében befolyásolják a dolgozók egészségi állapotát és munkahelyi környezetét. Az embert munkája közben számos fizikai és biológiai hatás éri, melyek bizonyos mértékig közömbösek a szervezetre. Ha azonban, valamelyik hatás hirtelen megerősödik, vagy tartósan a határ fölé emelkedik, foglalkozási baleset, vagy foglalkozási megbetegedés jöhet létre. Ezért a munkabalesetek, megbetegedések megelőzésére kiemelt hangsúlyt kell fordítani a munkahelyeken, így a bölcsődékben is. Jelen kiadványunkkal

gyakorlati segítséget kívánunk nyújtani ahhoz, hogy a mindennapi munka során, a munkavállalók érzékenyek legyenek az őket érintő esetleges veszélyforrásokra, továbbá ahhoz, hogy a vezetők beosztottaik oktatását, balesetmentes tevékenységét irányítani, ellenőrizni tudják.

Ezúton is szeretnék köszönetet mondani UW-TEAM Kft.-nek, akik közreműködtek a végrehajtásban. Köszönet illeti Somorác Balázs (munkavédelmi szakmérnök, munkabiztonsági szakértő) urat a szakmai anyag elkészítésében nyújtott lelkiismeretes munkájáért, illetve köszönetet mondunk a bölcsődebejárásokat biztosító intézmények vezetőinek, munkatársaiknak.

Budapest, 2012. november

Szűcs Viktória, elnök
Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete

Jelen szakmai anyagot minden intézmény részére ingyenesen biztosítjuk, honlapunkon a www.bdds.hu ingyenesen elérhetővé tesszük és ezen felül pedig az NMH és intézményei, a kormányzati szervek részére térítésmentesen biztosítjuk segítve ezzel munkájukat, hozzájárulva a munka- és balesetvédelmi szakmai munka további hatékony végzéséhez.

Előszó

Amíg a témával kapcsolatos kutatómunkát el nem végeztük, feltételeztük, hogy munkabiztonság a gazdasági válság és annak káros, hátrányos következményei miatt napjainkban kicsit háttérbe szorult. Azt gondoltuk, hogy elsősorban az anyagi források hiánya és a pénzügyi lehetőségek lekorlátozódása miatt alakult ki az a magatartás, hogy a napi megélhetés folyamatos létbizonytalansága miatt a munkáltatók csak a napi alapfeladatok legszükségesebb pénzügyi terheit vállalják. Minden más a háttérbe van szorítva, de ez csak fél igazság: mert a rohanás, a figyelmetlenség, a munkabiztonsággal kapcsolatos értéktelenség, a nem kellő körültekintéssel végzett napi munkavégzés sokkal inkább oka balesetek és veszélyhelyzetek bekövetkezésének. Vagy egyszerűen „csak nem vesszük észre” a problémákat?! Kiadványunk a napi munkavégzés során előforduló munkabiztonsági- és munkavédelmi problémákra szeretné felhívni a figyelmet, valamint ezek kezelésére, menedzselésére nyújt a munkáltatók és munkavállalók számára segítséget.

Az általános állapotokról röviden

A munkabiztonsági felmérésünk során arra az érdekes megállapításra jutottunk, hogy a munkavédelemmel- és munkabiztonsággal kapcsolatos dokumentumok valamilyen szinten mindenhol rendelkezésre állnak: Munkavédelmi Szabályzat, Munkabiztonsági Kockázatértékelés, Egyéni Védőeszköz Juttatási Rend stb. rendelkezésre áll, többnyire a munkáltató vagy az Önkormányzat „megíratta” minden intézménynek többnyire külső szolgáltatóval. Ezen dokumentumok szakmai tartalma igen eltérő képet mutat: az innen-onnan „összefénymászolt tákolmányoktól” a professzionális valódi értékelésekig, van mindenre példa.

A rendelkezésre álló munkavédelmi dokumentumok szakmai-tartalmi ellenőrzése nehéz feladat – főleg laikusoknak –, azonban ha elő vesszük és megnézzük ezeket a dokumentumokat nagyon sok dolog kiderülhet pár perc alatt. Sajnos sok kockázatértékelés- kockázatelemzés készül íróasztal mellől a valóságban fel sem mérve a tényleges helyzetet. A kockázatértékelésnek az a lényege, hogy problémákat, hiányokat, hiányosságokat állapítson meg, intézkedéseket határozzon meg, rangsoroljon be a munkáltató által elfogadott vagy jóváhagyott értékelési rendszer szerint. Ha a rendelkezésre álló kockázatértékelés úgy készült, hogy annak az írója előtte „terepszemplén” sem volt, akkor az eleve nem lehet alapos és nem fogja észrevenni, felderíteni a munkáltató vagy munkavállaló helytelen gyakorlati eljárását, vagy a valós állapotokat. A kockázatértékelés hiánya miatti bírságtól talán megmenti a céget, ha csak formális hatósági ellenőrzést kapunk, de egy valós baleset esetén- vagy ha a munkavédelmi felügyelők ténylegesen ellenőrzik a munkahelyet, a dokumentációról hamar kiderülhet, hogy tartalma hiányos- illetve nem a valós állapotoknak megfelelően készült. A munkavédelmi dokumentációk készítéséből a munkavédelmi szakembereket továbbra sem lehet és szabad kihagyni, hiszen vannak munkavédelmi szaktevékenységek

(pl. egyéni védőeszköz kiválasztás és meghatározás) ami miatt mindenképpen szükséges a szakember bevonása, a legnehezebb feladat a megfelelő szakember megtalálásában és kiválasztásában rejlik.

A munkahely valós munkabiztonsági és műszaki állapotát a dokumentációk tartalma mellett sokkal jobban jellemzi, az, amit a valóságban látni lehet. A biztonsági szintre legnagyobb hatása közvetlenül a munkavállalók munkabiztonsággal való kapcsolatának és elkötelezettségének van, ezen a helyzeten a vezetők tovább ronthatnak- vagy javíthatnak. A vezetői- és munkavállalói mentalitás a napi munkavégzéssel kapcsolatos biztonság egyik alap pillére.

A munkabiztonság leghatékonyabb ellensége a „megszokás”, a „Mi ezt így szoktuk évek óta!” vagy „Ez így van évek óta!” mondatok a legáltalánosabban elhangzó első körös reakciók, ha egy hibafeltáró szakmai kérdezősködés elkezdődik, a valós indok kiderítése sok időbe telik, többnyire már régen a feledés homályába merült. A hibás, vagy helytelen gyakorlat munkavállalói vagy vezetői generációk óta átadás-átvételtelre kerül, senki nem gondolkodik el egy pillanatra sem a következményekről.

Általános megállapítás, hogy a szervezeten, cégen belüli személy által végzett felülvizsgálat hatékonyságánál is lényegesen jobb egy külső, független cég-vagy személy által végzett felülvizsgálat, amely már az előszóban is emlegetett pénzügyi helyzettel összefügg, nem mindenki teheti- vagy engedheti meg ezt magának. Ezért egyet tehetünk, a munkavédelmi szempontból nem szakember munkavállalók- és munkáltatók biztonsággal kapcsolatos látásmódját szélesítjük, mondjuk kiadványok, sablonok és szakmai anyagok közzétételével. A főiskolai matematika tanáromnak volt erre egy kedvenc, analízis oktatás során sokszor hangoztatott mondata: „Kérem, vegyünk észre, hogy...!”

Előbbi mondatok szellemében nézzük meg eső körben, hogy a munkabiztonsággal kapcsolatos dokumentációk lényege miben rejlik, illetve a napi munkák során mire kellene fokozottan odafigyelni.

A munkavédelmi szabályzat

Első körben tisztázandó kérdés, hogy kötelező vagy nem kötelező? A munkavédelmi szabályzat csak fegyveres erők és rendvédelmi szervek részére kötelező dokumentum, de ez a megfogalmazás sokak számára megtévesztő: az orvosi vizsgálatok rendje, oktatások rendje, egyéni védőeszközök juttatási rendje, jogok- kötelezettségek stb. írásban szabályozandó. Ha minden szükséges és előírt dolgot leszabályozva éppen a munkavédelmi szabályzat hozzávetőleges tartalmát kapjuk, innentől csak formalitás, hogy a szabályozás rendszerünket sok kisebb szabályozásból álló „munkavédelmi szabályozás rendszernek” vagy egy nagyobb lélegzetvételű szabályozásnak, konkrétan „munkavédelmi szabályzatnak” hívjuk.

Munkavédelmi szabályzat vagy munkavégzéssel kapcsolatos egyéb munkavédelmi dokumentációban szabályozandó, kiemelve, hogy nem a dokumentáció vagy dokumentációk neve, hanem sokkal inkább a tartalma a fontos!

- A szabályzat hatálya,
- A szervezet, besorolása (a tevékenység alapján meg kell határozni mely veszélyességi osztályba tartozik és mekkora a foglalkoztatottak létszáma tevékenységenként, a munkavédelmi szakember kötelező foglalkoztatása ennek a két adatnak lesz a függvénye, a munkavédelmi szakember kötelező foglalkoztatása külső szolgáltatóval is kiváltható)
- A munkavédelmi ügyrend, jogok és kötelezettségek meghatározása,
- A munkavégzés személyi feltételeinek meghatározása,
- A munkavégzés tárgyi feltételeinek meghatározása,
- A munkavégzésre vonatkozó általános szabályok,
- Alkoholszondás ellenőrzések rendje,
- Képernyős munkahelyek használatával kapcsolatos szabályozás,

- Munkahelyi kockázatértékelés rendje, felelőse, folyamata,
- A munkavégzésre vonatkozó speciális szabályok és rendelkezések,
- Munkavédelmi üzembe helyezés (létesítés) szabályai,
- Munkavédelmi oktatási tematika meghatározása, munkavédelmi oktatási rendszer szabályozása,
- Időszakos biztonsági felülvizsgálatok rendje (ki és mit, mikor ellenőriz?),
- Balesetek, üzemi balesetek, munkabalesetek fogalma. Üzemi balesetek és munkabalesetek bejelentése, kivizsgálása, nyilvántartása (a munkabaleset nyilvántartásnak legalább öt évre visszamenőleg meg kell lennie),
- Foglalkozási megbetegedések fogalma, bejelentése, foglalkozási megbetegedéssel kapcsolatos feladatok,
- Rendkívüli események kezelése,
- Nők- és fiatalok védelme,
- Ipari tanulók, diákok, gyakornokok foglalkoztatási szabályai,
- Védőital juttatási rend,
- Veszélyes anyagok és hulladékok kezelése, tárolása, veszélyes anyagokkal és hulladékokkal kapcsolatos dokumentumok kezelésének rendje,
- Munkavédelmi érdekképviselő (munkavédelmi megbízott, közalkalmazotti tanács, szakszervezet rendszerének szabályozása),
- Munkavédelmi belső ellenőrzések és szemlék rendje,
- Elsősegélynyújtás,
- Kizárások, korlátozások (pl. a sérülékeny csoportok egészségét potenciálisan károsító, tiltást igénylő megterhelések)

A szabályzat mellékleteit képezik:

- Időszakos biztonsági felülvizsgálatok rendje,
- Munkavédelmi oktatási anyag, tesztlap,
- Veszélyes gépek, technológiák, munkaeszközök jegyzéke, veszélyes gépek üzembe helyezési eljárásának írásbeli szabályozása,
- Időszakos orvosi vizsgálatra kötelezett munkakörök,
- Képernyős munkakörök jegyzéke,

- Veszélyes anyagok katalógusa (+ biztonsági adatlapok),
- Egyéni védőeszköz használatára és juttatásra kötelezett munkakörök jegyzéke,
- Dohányzás szabályai (vagy a tűzvédelmi szabályzatban kell szabályozni),
- Okmányminták (pl. egyéni védőeszköz átadás-átvételi bizonylat, veszélyes gép üzembe helyezési jegyzőkönyvének mintája, beutaló orvosi alkalmassági vizsgálatra, megbízás veszélyes gép kezelésére, megbízás emelőgép kezelésére, megbízás veszélyes anyag kezelésére, bejárás jegyzőkönyv minta),

Egy egyszerű munkavédelmi szabályzat minta

MUNKAVÉDELMI SZABÁLYZAT

.....Bölcsőde Munkavédelmi Szabályzata

A munkavédelmi hatáskörök

1. (1) Az intézménynél ellátandó munkavédelmi feladatok meghatározását, irányítását, ellenőrzését avezető végzi. Az intézmény munkavédelmi tevékenységének szervezéséről, valamint a munkavédelmi feladatok végrehajtásáról és rendszeres ellenőrzéséről a útján gondoskodik.

(2) Avezető munkavédelmi feladatai:

- meghatározza a munkavédelmi tevékenység rendszerét és a munkavédelemmel kapcsolatos funkcionális feladatokat,
- gondoskodik a létesítmények, a munkahelyek, valamint munkaeszközök ellenőrzéséről, azok biztonságos állapotának megállapításáról, a veszélyek és ártalmak megszüntetéséről,
- munkavédelmi szemlét tart,
- gondoskodik a biztonságos munkavégzés műszaki, szervezési és személyi feltételeiről, valamint a hatóságok által előírt munkavédelmi intézkedések határidőben történő végrehajtásáról,
-

(3) A munkavédelmi feladatok szakmai összefogását és szervezését – a munkabiztonsági szaktevékenység ellátását – a végzettségű munkavédelmi felelős végzi, alapján. A munkavédelmi felelős az vezető hatáskörében a munka- és egészségvédelem vonatkozásában önálló intézkedésre jogosult.

(4) A munkavédelmi felelős feladatai az alábbiak:

- figyelemmel kíséri a munkavédelmi tárgyú jogszabályokat és változás esetén javaslatot tesz jelen szabályzat módosítására,
- elkészíti a munkavédelmi tervet, szervezi és irányítja a munkavédelmi szemlék lebonyolítását, a szemlékről jegyzőkönyvet készít és ellenőrzi az észlelt hiányosságok megszüntetését,
- rendszeresen ellenőrzi, a munkakörülményeket, szabálytalanság vagy veszély esetén intézkedik,
- javaslatot tesz technológiai, műveleti, kezelési és karbantartási utasítások kiadására,
- a súlyos veszélyeztetés vagy munkavégzésre alkalmatlan állapot esetén a munkavállalót a munkavégzéstől eltilthatja, felelősségre vonást kezdeményezhet,
- gondoskodik az alkalmazottak -kénti munkavédelmi oktatásáról és elvégzi a munkavédelemmel kapcsolatos adminisztrációt,
- kivizsgálja az üzemi és műszaki baleseteket, megállapítja a felelős személyt, jegyzőkönyvet készít, valamint vezeti a baleseti nyilvántartást,
- új gép, berendezés, munkaeszköz, technológia üzembe helyezése, illetve használatbavétele előtt munkavédelmi szempontból vizsgálja, véleményezi az új létesítményt.

A munkavégzés szabályai

2. (1) munkába lépő alkalmazottnak előzetesen orvosi vizsgálaton kell részt vennie.

(2) A baleseti veszéllyel járó munkakörben foglalkoztatottakat (....., stb.)

- éves korig évenként,

- életév között évenként,
 - életév felett kell időszakos orvosi vizsgálatra küldeni.
- A munkavégzés megkezdésének feltétele az előzetes munkavédelmi oktatás, amit a munkavállaló részére a vezető tart, az oktatásról a jegyzőkönyvet amunkaügy részére továbbítani kell.

A munkavégzés követelményei

3. (1) A munkavállaló köteles a munkahelyén munkavégzésre alkalmas állapotban megjelenni, és a rábízott feladatokat képességei és az elvárható szakértelem, gondosság szerint ellátni. A munkavégzésre képes állapotú a munkavállaló ha szervezete alkoholtól, kábítószerrel és kábító hatású gyógyszertől mentes, s kellően kipihent.

(2) Azokon a munkahelyeken, ahol gépek, berendezések veszélyt jelentenek a dolgozóra, csak zárt ruházatban lehet dolgozni. A tűz- és robbanásveszélyes helyiségekben nyílt lángot használata és dohányzás tilos.

(3) A munkavállaló köteles munkatársaival együttműködni, munkáját úgy végezni és olyan magatartást tanúsítani, hogy az más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse.

(4) Amennyiben a kapott utasítás végrehajtása más személy életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné, a munkavállaló köteles megtagadni az utasítás teljesítését.

(5) A munkavállaló az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munka végzésére vonatkozó szabályok megtartásával végezhet munkát.

(6) Minden alkalmazott köteles :

- a munkaeszköz, biztonságos állapotáról meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasítása szerint használni,
- az előírt egyéni védőeszközt használni,
- a munkaterületén a rendet és a tisztaságot megtartani és munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket alkalmazni,
- a részére előírt orvosi vizsgálaton részt venni és a balesetet, sérü-

lést, rosszul éltet azonnal jelenteni,

- a veszélyt jelentő rendellenességet, üzemzavart tőle elvárhatóan megszüntetni vagy erre intézkedést kérni a felettesétől.

A munkavédelmi oktatás

4. (1) A munkavállalónak a munkába álláskor el kell sajátítania az egészséget nem veszélyeztető és a biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteit. Az előírt ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható.

(2) Az oktatás elméleti és szükség szerint gyakorlati részből áll. A munkavédelmi oktatáson kötelező részt vennie:

- új dolgozónak,
- a hónapnál hosszabb távollét után munkába visszatérő dolgozónak
- más munkakörbe történő áthelyezéskor, ha a munkakörben munkavédelmi szempontból jelentős változás van.(3)A munkavédelmi oktatást munkaidő alatt kell megtartani, a kiesett munkaidőre a munkavállalónak átlagkereset jár.

(4) Azt a munkavállalót, aki a szükség esetén kétszer megismételt előzetes, illetőleg ismétlődő oktatás után sem sajátította el a munkaköréhez szükséges munkavédelmi ismereteket, továbbá aki az ismétlődő oktatáson önhibájából figyelmeztetés ellenére sem vett részt, az adott munkavégzéstől el kell tiltani.

(5) Elméleti oktatás keretében az alkalmazottaknak meg kell ismeriük:

- a munkavédelemmel kapcsolatos jogszabályok által előírt kötelezettségeket és jogokat,
- a munkavédelmi szabályzat előírásait,
- a biztonságos munkavégzéséhez szükséges műveleti, kezelési és karbantartási utasításokat,
- a használt eszközök és az alkalmazott anyagok, továbbá a szükséges védőeszközök helyes használatát,
- a biztonságos és egészséges munkavégzéssel kapcsolatos, tűz- és környezetvédelmi előírásokat,
- a szükséges egészségügyi és az elsősegély nyújtási ismereteket.

(6) A munkavédelmi oktatás tényét és eredményét az oktatási nap-

- lóban, illetőleg az rögzíteni kell.
- (7) Az oktatásról készült nyilvántartásnak tartalmaznia kell:
- az oktatás időtartamát,
 - az oktatás tárgyának megjelölését,
 - az oktatás jellegét,
 - az oktatást végző nevét és munkakörét,
 - a beszámoltatás formáját, eredményeit,
 - az oktatásban résztvevő alkalmazott aláírását,
 - a munkavédelmi megbízott hitelesítő aláírását.

A munkavédelmi belső ellenőrzés rendje

5. (1) A munkavédelmi felelős ellenőrzésének célja annak megállapítása, hogy a munkavégzés feltételei megfelelnek-e a jogszabályokban és az egyéb előírásokban meghatározott követelményeknek.

(2) A munkavédelmi belső ellenőrzés magában foglalja:

- a rendszeres ellenőrzését,
- a munkavédelmi szemlét,
- a veszélyes eszközök időszakos biztonsági felülvizsgálatát,
- az alkoholos befolyásoltság és ellenőrzését.

(3) munkavédelmi bejárást kell tartani a vezető ...
....., a munkavédelmi megbízott és az alkalmazottakat képviselő dolgozó együttes jelenlétében. A munkavédelmi szemlééről jegyzőkönyvet kell készítenie, amely az alábbiakat tartalmazza:

- az ellenőrzött terület megnevezése,
- a résztvevők neve és beosztása,
- az ellenőrzés ideje,
-
- az előző szemle alapján tett intézkedések eredménye,
- az újonnan észlelt hiányosságok,
- a feltárt hiányosságok felszámolásának határideje.

3. Az alkoholos és állapot ellenőrzése

6. (1) A munkára történő jelentkezéskor és a munkaidő alatt alkoholszondást lehet tartani. Az alkalmazott szondáztatását semleges tanú jelenlétében kell elvégezni.

Az ittaság tényét a munkavédelmi naplóba be kell vezetni, jegyzőkönyvet kell készíteni, melyet alá kell írni a dolgozóval.

(2) Az alkoholszondás vizsgálatot megtagadó dolgozó a munkavégzéstől eltiltható, munkabérének megvonása is elrendelhető az eltiltás időtartamára. Soron kívüli alkoholszondás ellenőrzést kell tartani munkabaleset bekövetkeztekor, illetve a munkahelyén szemmel láthatóan ittas állapotban lévő munkavállalónál.

(3) Egyértelmű ittas munkavégzés esetén a munkavállalót a munkahelyről el kell távolítani.

A baleset bekövetkezése esetén követendő eljárás rendje

4. (1) Ha baleset következik be, azt azonnal be kell jelenteni a vezetőnek. A munkavédelmi felelős a munkahelyi vezetőnek bejelentett munkabalesetet köteles nyilvántartásba venni. A baleset körülményeit jegyzőkönyvben kell rögzíteni, és a jegyzőkönyvet az egyéb körülmények leírásával együtt el kell helyezni a munkavédelmi naplóban.

(2) A munkabaleseti jegyzőkönyvben rögzíteni kell:

- a sérülés időpontját és helyszínét, jellegét,
- a sérült személyi adatait, munkakörét,
- az esemény leírását,
- a sérült ellátására tett intézkedést,
- a tanúk nevét, lakcímét
- a bejegyzést tevő nevét, munkakörét,
-
-

(3) A munkabaleset során a kötelessége, hogy intézkedjen sérülést szenvedett dolgozó egészségügyi ellátásáról és gondoskodjon a helyszín megőrzéséről vagy annak rögzítéséről, valamint értesítse a kivizsgálásban részt vevőket.

A munkabalesetek kivizsgálása

5. (1) A keresőképtelenséget okozó munkabalesetet haladéktalanul ki kell vizsgálni, és a kivizsgálás során nyert adatokat, tényeket munkabaleseti jegyzőkönyvben kell rögzíteni. A kivizsgálás során in-

formációkat kell gyűjteni a balesetről, meg kell fogalmazni a baleset okait, és intézkedni kell a hasonló balesetek megelőzésére.

(2) Az a baleset minősül munkabalesetnek, amely a dolgozót a szervezett munkavégzés során érte, bárhol és bármikor ha a munkavállaló a munkáltató érdekében és utasítására cselekedett.

Úti baleset fogalma alapján a munkavállalót munkába vagy onnan lakására (szállására) menet közben éri,

Az úti balesetek vonatkozásában elsősorban azt kell vizsgálni, hogy a dolgozó balesete a munkahely és a lakása közötti legrövidebb úton történt-e, illetve hosszabb időre nem szakította-e meg az utazását. Az útnak a dolgozó legelemibb életszükségleteinek biztosítása végett (például a napi étel-miszer-vásárlás, gyógyszer beszerzése, továbbá a gyermek bölcsődéből, óvodából, iskolából való hazavitele céljából) történő megszakítása nem minősül nagyobb kitérésnek.

(3) A munkabaleseti jegyzőkönyvet a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hó napjáig meg kell küldeni a sérültnek, -nek, és – a3? napon túl gyógyuló, súlyos vagy halálos gyógyuló balesetről – a baleset helyszíne szerint illetékes OMMF munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségének.

(4) A kivizsgálási dokumentációt a munkáltatónak közokiratként kell kezelnie és azt minimum 5 évig meg kell őriznie. Amennyiben a sérült kifogásolja bekövetkezett balesetének munkáltatói minősítését első fokon a területileg illetékes munkavédelmi hatósághoz fordulhat jogorvoslatért.

(6) A munkavállaló által benyújtott kárigényt a munkáltató 15 napon belül köteles elbírálni. A döntésről a sérült munkavállalót írásban kell értesíteni.

Egyéni védőfelszerelés juttatása

6. (1) A munkáltatónak személyi védőfelszereléssel (védőöltözettel és védőeszközökkel) kell ellátni azt a dolgozót, akinek munkakörében, illetőleg a közvetlen munkavégzés helyén egészségét vagy testi épségét károsító hatás áll fenn, illetve a személyi védőfelszerelés biztosítását jogszabály vagy közegészségügyi érdek indokolja.

(2) A feladata a védőfelszerelések igényfelmérése, megrendelése, beszerzése, tárolása, kiadása, cseréje, selejtezése, tisztítása. Csak biztonsági vizsgálati jellel és a rendeltetésszerű használatra vonatkozó írásos tájékoztatóval ellátott egyéni védőeszköz szerezhető be a kereskedelmi forgalomból.

(3) A dolgozó köteles a kiadott védőfelszerelést az előírásoknak megfelelően viselni, illetve használni. Amennyiben a dolgozó nem használja a védőfelszerelést a munkavégzéstől el kell tiltani.

(4) A védőfelszerelést legkésőbb a tényleges munkalépés napján kell átadni a dolgozónak. A munkaviszony megszűnése esetén a dolgozó, a részére kiadott védőfelszerelést vissza kell szolgáltatni az intézménynek. Amennyiben erre nem kerül sor, a kárt a dolgozónak meg kell térítenie.

(5) Az intézményben az egyéni védőfelszereléssel ellátott munkakörök az alábbiak

- munkakör védőfelszerelése (védőruha és védőeszköz):
- munkakör védőfelszerelése (védőruha és védőeszköz):
- munkakör védőfelszerelése (védőruha és védőeszköz):

(6) A munkáltató a meghatározott munkakörök alkalmazottainak tisztálkodási eszközöket, védőitalt, stb. juttat az érintett dolgozók egészsége védelmében. Az intézményben a tisztálkodási eszközökkel, védőitalal ellátott munkakörök az alábbiak:

- munkakör tisztálkodási eszközök, védőital stb.

Záró rendelkezések

7. (1) A szabályzat hatálya kiterjed aBölcsőde valamennyi munkavállalójára.

(2) Jelen szabályzat 20 év.....hónap.....napjával lép hatályba.

(3) A szabályzat tartalmát akötelesek ismertetni a beosztott

munkatársakkal. A szabályzat egy példányát hozzáférhetővé kell tenni az intézmény valamennyi alkalmazottja számára a irodában.

Kelt:....., 20.... évhónapnap

P. H.

.....

Intézményvezető

A szabályzatot végső aláírás előtt 15 nappal véleményezésre át kell adni Közalkalmazotti Tanácsnak.

A munkabiztonsági kockázatértékelés

Munkabiztonsági- és foglalkoztatás egészségügyi szakember bevonásával a munkáltató legáltalánosabb, további intézkedéseket megalapozó megelőzési, munkavédelmi jellegű feladata kockázatértékelés.

Főbb lépései:

- A munkahelyi veszélyek és kockázatok azonosítása
- Veszélyes anyagok és készítmények kockázatértékelése,
- Fizikai tényezők (benne munkafolyamatok, gépek, berendezések, eszközök szerszámok, védőeszközök, munkahelyi környezet) kockázatértékelése,
- Képernyős munkahelyek kockázatértékelése,
- Biológiai kockázati tényezők értékelése,
- Pszichés kockázati tényezők (pl. stressz szint) értékelése
- A veszélyeztetettek azonosítása, az érintett munkakörök és az érintett munkavállalók számának beazonosítása,
- A kockázatot súlyosbító tényezők azonosítása
- A kockázatok minőségi, illetőleg mennyiségi értékelése, a fennálló helyzettel (munkakörnyezeti mérési eredmények és a törvényben, rendeletekben, szabványokban meghatározott működési körülmények) való összevetés alapján annak megállapítása, hogy a körülmények megfelelnek-e a munkavédelemre vonatkozó szabályoknak, illetve biztosított-e a kockázatok megfelelően alacsony szinten tartása;
- A szükséges megelőző intézkedések, a határidő és a felelősök megjelölése (intézkedési terv)
- További kockázatcsökkentési lehetőségek vizsgálata,

A munkavégzéssel kapcsolatos kockázatokat első alkalommal a tevékenység megkezdése előtt a munkáltatónak fel kell mérnie. Ezt követően a munkakörülmények, munkaeszköz, munkavég-

zés lényeges megváltozását, illetőleg új munkaeszköz, munkaszervezés bevezetését követően minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg fel kell mérni, és ki kell értékelni, a kiértékelés alapján pedig megelőző intézkedéseket kell hozni.

A kockázatértékelést soron kívül kell elvégezni, illetve felül kell vizsgálni, ha a kockázatok lényeges megváltozásával munkabaleset, fokozott expozíció, foglalkozási megbetegedés hozható összefüggésbe.

A kockázatértékelés irányítása, dokumentálása, felügyelete a munkavédelmi szakembert bevonva a munkáltató feladata, aki a tevékenységbe bevonja a foglalkozás egészségügyi szolgálatot.

A kockázatok felmérését a Kockázatértékelési jegyzőkönyvben kell rögzíteni. A tárgyköri ismétlődő kockázatfelmérelnél a korábbi felméréseknél feltárt kockázatokra különös figyelemmel kell lenni.

A feltárt kockázatok megszüntetésére, illetve mérséklésére intézkedéseket kell hozni. Az intézkedések végrehajtását és hatásukat ellenőrizni kell, a végrehajtás elmaradásának okát meg kell állapítani.

a kockázatkezelést és a megelőző intézkedések meghatározását – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – a tevékenység megkezdése előtt, azt követően indokolt esetben, de legalább 3 évente köteles elvégezni.

Amennyiben a kockázatértékelés 2008. 12. 31-ig elkészült, és (évenkénti) felülvizsgálata az elmúlt 3 évben egyáltalán nem történt meg, a munkáltató a kockázatértékelést, a kockázatkezelést és a megelőző intézkedések meghatározását 2012. évben köteles (újra) elvégezni. Ha a 2008. 12. 31-ig elkészített kockázatértékelés dokumentumát a 2009., 2010. és 2011. években felülvizsgálták és nem fordult elő olyan – az 1993. évi XCIII. törvény (Munkavédelmi Törvény) 54. § (3) bekezdésében nevesített, „indokolt eset”-nek minősülő – a technológiában, a munkakörülményekben stb. bekövetkező változás/változtatás, amely a kockázatértékelés újbóli elvégzését tette volna szükségessé, és a soron kívüli felülvizsgálat indoka sem állt fenn, a legutolsó felülvizsgálat időpontjától számított 3 éven belül kell elvégezni a kockázatértékelést.

Indokolt esetnek kell tekinteni – az Mvt. 54. § (3) bekezdése szerint – különösen az alkalmazott tevékenység, technológia, munkaesz-

köz, munkavégzés módjának megváltozását, illetve minden olyan, az eredeti tevékenységgel összefüggő változtatást, amelynek eredményeképpen a munkavállalók egészségét, biztonságát meghatározó munkakörülményi tényezők megváltozhattak – ideértve a munkaklíma-, zaj-, rezgésterhelést, légállapotokat (gázállapotú, por, rost légszennyezők minőségi, illetve mennyiségi változását). Soron kívül el kell végezni a kockázatértékelést, ha az alkalmazott tevékenység, technológia, munkaeszköz, munkavégzés módjának hiányosságával összefüggésben bekövetkezett munkabaleset, fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés fordult elő, vagy a kockázatértékelés a külön jogszabályban meghatározott szempontra nem terjedt ki. Az 56. §-ban meghatározottak a kockázatértékelésben rögzítésre kerülhetnek.

Abban az esetben, ha a kockázatértékelést 2009-ben készítették el és az elmúlt években nem történt meg a felülvizsgálata, a kockázatértékelést – a fentiek figyelembe vételével – 2012-ben újra el kell végezni.

A kockázatértékelés eredményeit tartalmazó dokumentum eredeti példányát a munkáltató megőrzi.

A baleseti nyilvántartás, munkabaleseti jegyzőkönyv

A sérült, illetőleg a balesetet észlelő személy köteles a balesetet, sérülést, rosszulletet haladéktalanul jelenteni a munkát közvetlenül irányító személynek. A szervezeti egység vezetőjének minden bejelentett, illetve tudomására jutott balesetről meg kell állapítania, hogy munkabalesetnek tekinti-e (határozatban). Ha nem tekinti munkabalesetnek, akkor erről és a jogorvoslat lehetőségéről értesítenie kell a sérültet. Ha a sérültnek kifogásai vannak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatosan, panaszával az OMMF illetékes felügyelőségéhez (Budapesten a Fővárosi Munkabiztonsági és Munkaügyi Felügyelőség) fordulhat. A munkabaleseteket be kell vezetni a szervezeti egységek baleseti nyilvántartásába (régábbi nevén baleseti napló).

A munkáltató minden munkabalesetről köteles baleseti jegyzőkönyvet felvenni, melynek tartalma:

- a sérült személyi adatait,
- a sérült munkakörét,
- a sérülés időpontját, helyszínét, jellegét,
- az esemény leírását,
- a sérült ellátására tett intézkedést,
- azt, hogy a sérült folytatta-e a munkáját,
- a tanuk nevét, lakcímét,
- a bejegyzést tevő nevét, munkakörét.

A keresőképtelenséget okozó munkabalesetet ki kell vizsgálni, a kivizsgálás eredményeit jegyzőkönyvben kell rögzíteni. A kivizsgálás során nyert adatokat, tényeket „munkabaleseti jegyzőkönyv”-ben kell rögzíteni, melynek egy példányát a sérült is megkapja.

Balesetek csoportosítása	Értelmezés	Nyilvántartási/ Bejelentési feladatok
Sérülés	<p>A dolgozó megsérül, azonban a sérülés nem okoz munkaképtelen napot. A sérült elsősegély után tovább dolgozik. (Az ilyen esetek többségében jószerivel csak a véletlenül múlt, hogy nem történt komolyabb baleset!)</p>	<p>Munkabaleseti nyilvántartásba vétel.</p> <p>Megjegyzés: Amennyiben a balesetből komolyabb baleset is bekövetkezhetett volna, úgy azt célszerű kivizsgálni, hogy a hiányosságok, a baleset kockázata feltárásra kerüljön, azonban további jelentési kötelezettség nincs!</p>
1-3 napos baleset	<p>1, 2, vagy 3 naptári nappos (nem munkanapos!) munkaképtelenséget okoz a sérülés.</p>	<p>Munkabaleseti nyilvántartásba vétel. Kivizsgálás. Munkabaleseti jegyzőkönyv felvétele. Tárgyhót követő hónap 8-ig bejelenteni a Megyei Egészségbiztosítási Pénztárnak (MEP): Munkabaleseti jegyzőkönyv, Üzemi baleseti határozat.</p> <p>Megjegyzés: Az ilyen munkabaleseteket a Munkabiztonsági és Munkaügyi Felügyelőségnek nem kell és nem is szabad bejelenteni! Az indokolatlan bejelentést büntetik!</p>

<p>3 napon túl gyógyuló baleset</p>	<p>Legalább 4 naptári nap munkanélküliséget okoz. Ezt be kell jelenteni az OMMF területi szervének! Elmulasztása baleset eltitkolásának minősül, és büntetik!</p>	<p>Munkabaleseti nyilvántartásba vétel. Kivizsgálás. Munkabaleseti jegyzőkönyv felvétele. Tárgyhót követő hónap 8-ig bejelenteni:</p> <ul style="list-style-type: none">• Területileg illetékes Megyei Munkaügyi és Munkabiztonsági Felügyelőségnek:<ul style="list-style-type: none">• Munkabaleseti jegyzőkönyv.• Megyei- Vagy Fővárosi Egészségbiztosítási Pénztárnak (MEP,REP):<ul style="list-style-type: none">• Munkabaleseti jegyzőkönyv.• Üzembaleseti határozat.
<p>Súlyos munkabaleset</p>	<p>Nem függ a keresőkép-telen napok számától! Súlyos az a munkabaleset, amely:</p> <ul style="list-style-type: none">• halálos munkabaleset,• életveszélyes sérülést,• érzékszerv, érzékelő képesség, reprodukciós képesség elvesztését,• feltűnő torzulást, bénulást, elmezavart okoz.	<p>Azonnal jelenteni kell az OMMF-nek (telefonon, e-mailben vagy faxon)!</p> <p>Munkabaleseti nyilvántartásba vétel. Kivizsgálás. Munkabaleseti jegyzőkönyv felvétele. Tárgyhót követő hónap 8-ig bejelenteni:</p> <ul style="list-style-type: none">• Területileg illetékes Megyei Munkaügyi és Munkabiztonsági Felügyelőség:<ul style="list-style-type: none">• Munkabaleseti jegyzőkönyv.• A rész- vagy egész vizsgálatai anyag.• Megyei Egészségbiztosítási Pénztárnak (MEP):<ul style="list-style-type: none">• Munkabaleseti jegyzőkönyv.• Üzemi baleseti határozat.

Foglalkozási megbetegedések

A) Fogalmak

Foglalkozási megbetegedés: a munkavégzés, a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett olyan heveny és idült, valamint a foglalkozás gyakorlását követően megjelenő vagy kialakuló idült egészségkárosodás,

- a. amely a munkavégzéssel, a foglalkozással kapcsolatos, a munkavégzés, a munkafolyamat során előforduló fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális és ergonómiai kóroki tényezőkre vezethető vissza,
- b. illetve amely a munkavállalónak az optimálisnál nagyobb vagy kisebb igénybevételének a következménye.

Fokozott expozíció: a munkavállaló szervezetében a munkavégzés során a foglalkozás gyakorlása közben vagy azzal összefüggésben a 33/1998. (V. 24.) NM r. 1. számú mellékletben meghatározott biológiai határértékeket meghaladó koncentrációja vagy mértéke, illetve zaj esetében 4000 Hz-en a 30 dB halláscsökkenés bármely fülön;

Halálos foglalkozási megbetegedés: olyan halálhoz vezető megbetegedés, ahol a halál oka a foglalkozási megbetegedés vagy annak szövődménye.

Tömeges foglalkozási betegségnek tekintendő az ugyanazon a munkahelyen öt vagy több munkavállalót érintő, azonos – foglalkozási – eredetű, egy időben történt heveny megbetegedés.

B) Foglalkozási megbetegedésekkel kapcsolatos feladatok

A munkáltatói feladatokat munkáltatóval szerződött foglalkozás-egészségügyi szolgáltatást ellátó szakképző végzi, erre szerződést kell kötni.

Az egészségi állapotot vizsgáló orvos a működése körében észlelt foglalkozási betegséget, illetőleg a foglalkozással összefüggésben keletkezett mérgezést köteles bejelenteni az illetékes közegészségügyi szervnek (Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat – ÁNTSZ), a Bejelentés foglalkozási megbetegedésről (mérgezésről) fokozott expozícióról című bejelentőlapon.

A munkáltató telefonon vagy személyesen haladéktalanul köteles értesíteni a fővárosi (vagy megyei) ÁNTSZ-intézetet, ha bármelyik munkahelyén halálos kimenetelű vagy tömeges foglalkozási megbetegedés fordult elő. Az értesítési kötelezettség akkor is fennáll, ha a foglalkozási betegség munkabaleset következményeként lépett fel.

A foglalkozási megbetegedés, illetve fokozott expozíciós eset keletkezésének körülményeit az ÁNTSZ megyei intézete a városi (fővárosi kerületi) intézet bevonásával vizsgálja ki. A kivizsgálásról Vizsgálati lapot kell 7 példányban kiállítani.

A közegészségügyi-járványügyi szabálytalanságok megszüntetéséről az illetékes tisztiorvos határozatban intézkedik.

A kivizsgálással, az annak alapján teljesítendő intézkedésekkel kapcsolatos konkrét feladatokat a munkáltató, és a foglalkozás-egészségügyi szolgálatot végző szervezet közötti szerződés részletezi.

A munkafolyamatokban részt vevők általános munkavédelmi feladatai

Következzen egy rövid áttekintés arról, hogy a munkában részt vevőknek milyen feladatokat kell a napi munkavégzés során a munkakörükből következően megoldaniuk. Természetesen az alábbi feladatleírás nem kötött (a munkavédelmi szakember kivételével), abban a tekintetben, hogy a munkáltató részéről megkövetelt feladatokat az intézmény több/kevesebb munkaköre között is meg lehet osztani, a feladatok megosztása mindig a helyi szervezethez igazodik. A Munkavédelmi Szabályzat feladatleírása gyakorlatilag a fenti elv alapján a leírtakkal teljes azonosságot mutat.

Felhívnam a figyelmet, hogy a munkavédelmi szakember feladatainak egy része szaktevékenység, amelyhez a munkavédelmi végzettség igazolása is szükséges!

Az intézményvezető feladatai

- Az Mvt. 2. § (2) bekezdésében és a Munkavédelmi Szabályzatban foglaltaknak megfelelően biztosítja a(z)intézményben az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkakörülményeket, a környezet megóvását, az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket.
- Munkáltatói jogainak gyakorlása keretében dönt munkavédelmi (mulasztási, munkabaleseti) kártérítési ügyekben.
- Dönt az alkalmazottak felelősségre vonásáról.
- Gondoskodik – a 89/1995. (VII.14.) Korm. rendelet értelmében – foglalkozás-egészségügyi szolgáltatást nyújtó szervezettel a szolgáltatási szerződés megkötéséről.
- Szükség szerint elvégzik az alkoholszondázást beosztottjai körében.
- A külsős vagy belső munkabiztonsági szakemberen keresztül teljesíti a munkabalesetek bejelentésére, kivizsgálására és nyilván-

tartására vonatkozó jogszabályi kötelezettségeket, és részt vesz a munkabalesetek kivizsgálásában. A munkabiztonsági szakemberen keresztül gondoskodik a munkabalesetekkel kapcsolatos dokumentációk sérült, hatóság, társadalombiztosítási szerv részére történő megküldéséről.

- Ha munkahely, munkaeszköz a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállalók egészségét és biztonságát – munkabaleset bekövetkezésétől függetlenül – külön vizsgálja a műszaki megfelelőséget.
- A munkavállalók felé azonnali intézkedési és utasítási jogköre van, jogosult a munkavégzést azonnali hatállyal felfüggeszteni.
- Irányítja és ellenőrzi a cég alkalmazottainak munkavédelmi tevékenységét.
- Ellenőrzési jogkörében munkahelyi ellenőrzéseket tart vagy tartat a munkavédelmi szakemberrel, folyamatosan meggyőződik a vonatkozó jogszabályok és a MVSZ előírásainak megvalósításáról, az előírások betartásáról.
- Megteremti a munkahelyeken a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi feltételeit.

Adminisztratív munkakörök (asszisztens, irodavezető)

- Gondoskodik az elsősegélynyújtó személyek képzéséről.
- Megszervezi az alkalmazottak éves általános munkavédelmi oktatását.
- Gondoskodik az elsősegélynyújtó doboz állandó feltöltésének elrendeléséről, és az elsősegélynyújtó hely feltűnő megjelöléséről.
- Biztosítja az egyéni- és kollektív védőeszközök beszerzését, pótlását, kiosztását, és az átadás-átvétel bizonylatolását, a bizonylatok megőrzését.
- Köteles a felvételre jelentkezőt alkalmassági orvosi vizsgálatra küldeni, a munkakörre vonatkozó fizikai, kémiai, vegyi és egészségügyi igénybevétel megjelölésével (a körülményeket a munkáltató határozza meg)

Területi vezetők (pl. konyha, üzemeltetés, nevelési szakmai vezetők) feladatai

- Közvetlenül felelősek a munkaterületükre és az alájuk tartozó beosztottakra vonatkozó munkavédelmi előírások maradéktalan betartásáért.
- Betartják és biztosítják a munkaterületükre vonatkozó műveleti, kezelési, üzemviteli és karbantartási utasításokban foglalt előírásokat.
- A munkafeladat meghatározásában kötelesek felhívni a munkavállaló figyelmét a veszélyforrásokra, ezek elhárításának módjára.
- Megkövetelik az egyéni- és kollektív védőeszközök használatát, alkalmazását.
- Gondoskodnak a bejelentett veszélyhelyzet szakszerű elhárításáról, a tudomására jutott munkabaleset bejelentéséről, ha kell, baleseti jegyzőkönyvben való rögzítéséről és az ügyvezetőnek történő tovább jelentéséről.
- Súlyos munkabaleset azonnal jelentik a felsővezetőségnek és gondoskodnak a helyszín változatlanságáról a felügyelőség és a rendőrség megérkezéséig.
- Szükség szerint elvégzik az alkoholszondázást beosztottjai körében.
- Folyamatosan ellenőrzi:
 - azt, hogy a munkavállalók munkavédelmi felkészítése megfelelő-e,
 - a munkahelyi rendet, tisztaságot, a közlekedési utakat,
 - a munkaeszközök állapotát szemrevételezéssel,
 - a tűzgyújtási és dohányzási tilalom megtartását,
 - az alkoholos állapotban végzett munka megakadályozását,
 - a biztonsági és figyelmeztető jelzések alkalmazását.
- Egy esetleges baleset bekövetkezése utáni lehető legrövidebb időn belül, kitölti a munkabalesettel kapcsolatos jelentést, azt továbbítja). A balesetről lehetőség szerint fényképfelvételeket készít!
- Ha munkahely, munkaeszköz a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállalók egészségét és biztonságát – munkabaleset bekövetkezésétől függetlenül – külön vizsgálja a műszaki megfelelőséget.

- Rendszeres ellenőrzéssel kell biztosítani az energia átalakító és – elosztó berendezések, rendszerek üzembiztonságát, különös tekintettel a biztonságtechnikai szempontokra.
- Az üzemeltetés biztonságát veszélyeztető minden meghibásodás esetén intézkedik a megszüntetésről (gyors karbantartás).
- Részt vesz az elvégzett munkák műszaki átvételén.
- Megvizsgálja a munkavállalók munkavédelemmel kapcsolatos panaszait, egyedi kérelmeit, és intézkedik.
- Gondoskodik az intézményben, vagy külső helyszínen munkát végző külső munkaerők tájékoztatásáról. Szükség esetén elkészíti a munkaterület átadás-átvételi jegyzőkönyvet.
- A munkavállalók felé azonnali intézkedési és utasítási jogkör van, jogosult a munkavégzést azonnali hatállyal felfüggeszteni.
- Elkészíti és dokumentálja az idegen kivitelező cég/vállalat részére történő munkaterület átadás-átvételeket. A munkaterület átadás-átvétel jegyzőkönyveinek egy eredeti aláírásokkal ellátott példányát a cégnek kell megőrizni, egy eredeti aláírásokkal ellátott példányát a kivitelező cégnek kell átadni!

Munkavédelmi szakember feladatai (belső vagy külső)

- Mvt. 57 – 58. §-ban leírt munkabiztonsági szaktevékenységnek minősülő munkavédelmi feladatokat ellátja.
- A nap bármely szakában jogosult munkavédelmi ellenőrzéseket tartani. Az ellenőrzések során feltárt hiányosságok megszüntetésére az intézményvezetőnél intézkedést kezdeményezni.
- Beruházások munkavédelmi előkészítésében részt vesz.
- Részt vesz a veszélyes munkaeszközök üzembe helyezésén és újraindításán, azt dokumentálja.
- Az egyéni védőeszközöket meghatározza, az egyéni és kollektív védőeszközök meglétét és használatát megköveteli és ellenőrzi.
- Részt vesz a biztonságtechnikai szemléken, azt dokumentálja.
- Az MVSZ karbantartását végzi.
- Figyeli a törvények, jogszabályok és szabványokban megjelent változásokat, ezeket folyamatosan beépíti a MVSZ- ba, és javaslatot tesz azok teljesítésére.

- Kapcsolatot tart a munkavédelmi felügyelettel, hatóságokkal. Figyelemmel kíséri a hatósági ellenőrzések eredményeképpen hozott intézkedések, határozatok végrehajtását, tájékoztatja a hatóságot a teljesítésekről, szükség esetén adatokat szolgáltat.
- Megszervezi a mentési tervben foglaltak szerinti menekülés gyakorlását.
- Ellátja az 5/1993. (XII. 26.) MüM. rendelet 2. számú melléklete szerinti munkabiztonsági szaktevékenységeket.
- Kivizsgálja az intézmény munkabaleseteit, jegyzőkönyvezi, nyilvántartja, bejelenti azokat a hatóságoknak.
- Munkavédelmi oktatásokat tart, vizsgáztatásokat lefolytatja, a nyilvántartásban az minőségbiztosítási szervezetet segíti.
- Szakmai gyakorlati oktatásban részesíti az új felvételes munkavállalót, megtartja az időszakos munkavédelmi oktatás keretében a munkavállalók szakmai oktatását.
- Üzembe helyezési eljárásokban közreműködik. Felkérésre előzetes munkabiztonsági szakvéleményt készít.
- Az ügyvezető, és a vezetőség felé tájékoztatási, észrevételezési joga van. Intézkedésre javaslatot, eljárásra kezdeményezést közvetlenül az ügyvezetőnek tehet.

Munkavállalói feladatok

- Teljesíteni az alkalmazás munkavédelmi feltételeit, s ennek keretén belül részt kell vennie a részére előírt foglalkozás egészségügyi orvosi vizsgálatokon, el kell sajátítania a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket, és a munkáltató igénye szerint ezen ismereteiről számot kell adnia,
- A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas, alkoholmentes, pszichotróp (drog) szermentes, pihent, figyelmet tompító gyógyszer hatása nélküli állapotban, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munka végzésére vonatkozó szabályok megtartásával végezhet munkát.
- A munkahelyén kizárólag olyan tevékenységet folytatni, amire vonatkozóan a szükséges szakmai és munkavédelmi ismeretekkel rendelkezik, s emellett annak végzésére utasítást kapott,
- A rendelkezésére bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról

tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően a munkáltató utasítása szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni,

- A munkavállaló önkényesen nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket,
- A munkáját kellő figyelemmel, a munkavédelemre vonatkozó szabályok megtartásával végezni úgy, hogy azzal sem közvetlenül, sem közvetve senkinek sérülést vagy egészségkárosodást ne okozzon,
- A munkavégzéshez az egészséget és testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni,
- Az egyéni védőeszközöket rendeltetésüknek megfelelően használni, és tisztításukról a tőle elvárható módon gondoskodni,
- Munkaterületén a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani,
- Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtését és fenntartását célzó tevékenység érdekében a partnerekkel együttműködni,
- A veszélyt jelentő rendellenességet, üzemzavart tőle elvárhatóan megszüntetni, vagy erre intézkedést kérni felettesétől, a veszély elhárításáig a munkát abbahagyni, illetve abbahagyatni,
- Balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni,
- Megtagadni a munkáltató olyan utasításának teljesítését, amelynek végrehajtásával másokat előreláthatólag veszélyeztetne.
- A munkavállaló köteles a konkrét munkavégzésre vonatkozó jogszabályoknak a belső utasításoknak megfelelően végeznie tevékenységét.

Munkavállalói jogok

Természetesen a munkavállalóknak a biztonság érdekében nem csak kötelezettségeik, hanem jogaik vannak, ezeket a munkavállaló nem korlátozhatja:

- Jogosult megkövetelni a munkáltatótól az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretek rendelkezésre bocsátását, a betanulási lehetőség biztosítását,
- Jogosult megkövetelni a munkáltatótól a munkavédelmi és biztonsági előírásoknak megfelelő munkakörnyezetet,
- Jogosult megkövetelni a munkáltatótól a veszélyes tevékenységekhez a vonatkozó szabályokban előírt védőintézkedések megvalósítását,
- Jogosult megkövetelni a munkáltatótól a munkavégzéshez a munkavédelmi szempontból szükséges felszereléseket, munkaeszközöket, indokolt esetben védőitalt, tisztálkodó szereket és a tisztálkodás lehetőségét,
- Jogosult munkavédelmi képviselőt választani,
- Munkabalesete esetén – a vonatkozó előírások szerint – jogosult a baleseti ellátásra és kárigényének érvényesítésére,
- Amennyiben a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését, vagy mulasztását sérelmezi, az illetékes munkavédelmi felügyelőségéhez fordulhat,
- Nem érheti hátrány az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása érdekében történő fellépéséért, illetve a munkáltató vélt mulasztása miatt jóhiszeműen tett bejelentéséért,
- Jogosult megtagadni a munkavégzést, ha az életét, egészségét vagy testi épségét valamely körülmény előreláthatólag veszélyezteti,

- Az előző pontban meghatározott veszélyeztetésnek minősül különösen a szükséges védőberendezések, az egyéni védőeszközök működő képtelensége, illetve hiánya.

Általános munkavédelmi elvek és feladatok

1. Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles figyelembe venni a következő általános követelményeket:

- a. A veszélyek elkerülése;
- b. Az el nem kerülhető veszélyek értékelése;
- c. A veszélyek keletkezési helyükön történő leküzdése;
- d. Az emberi tényezők figyelembevétele a munkahely kialakításánál, a munkaeszközök és munkafolyamat megválasztásánál, különös tekintettel az egyhangú vagy kötött ütemű munkavégzés időtartamának mérséklése, illetve káros hatásának csökkentésére, a munkaidő beosztására;
- e. A műszaki fejlődés eredményeinek alkalmazása;
- f. A veszélyes helyettesítése veszélytelennel, vagy kevésbé veszélyessel;
- g. Egységes és átfogó megelőzési stratégia kialakítása, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására;
- h. A kollektív műszaki védelem elsőbbsége az egyéni védelemhez képest;
- i. A munkavállalók megfelelő utasításokkal történő ellátása.

2. A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munka-eszközökre, veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. Az értékelés alapján olyan megelőző intézkedéseket szükséges hozni, amelyek biztosítják a munkakörülmények javulását, beépülnek a munkáltató valamennyi irányítási szintjén végzett tevékenységbe.

3. Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a munkabiztonsági szaktevékenység ellátására megfelelő képesítéssel rendelkező személyt biztosítani, valamint:

- a. A szükséges utasításokat és tájékoztatást kellő időben a munkavállalónak megadni;
- b. Rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket;
- c. A munkavégzés körülményeihez igazodó, illetve az azzal összefüggő veszélyek figyelembe-vételével megfelelő munkaeszközöket biztosítani a munkavállaló részére;
- d. Új technológiák bevezetése előtt kellő időben megtárgyalni a munkavállalókkal, illetve munkavédelmi képviselőikkel bevezetésük egészségére és biztonságára kiható következményeit;
- e. A tudomására jutott rendellenességet, illetve a testi épséget, az egészséget veszélyeztető, a biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos bejelentést haladéktalanul kivizsgálni, a szükséges intézkedéseket megtenni, az érintetteket értesíteni és közvetlen veszély esetén a munkavégzést leállítani;
- f. A munkabalesetek esetén a Munkabalesetek bejelentése és kivizsgálása helyi eljárásnak megfelelően eljárni;
- g. Biztosítani a védőeszközök rendeltetésszerű használhatóságát, védőképességét, a kielégítő higiéniai állapotát, a szükséges tisztítását, karbantartását (javítását), pótlását;
- h. A változó körülményekhez igazodva megtenni a szükséges intézkedéseket a munkakörülmények javítására.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása – a munkavállalók ez irányú felelősségével összhangban – a munkáltató kötelezettsége.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításának módját – a jogszabályok és a szabványok keretein belül – a munkáltató határozza meg.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartását az állam és az erre a célra létrehozott felügyeleti szerveivel segíti és ellenőrzi.

Ha valamely tevékenységet a törvény vagy szabályzat munkabiztonsági szaktevékenységnek minősít, azt a munkáltató csak külön jogszabályban meghatározott munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személlyel végeztetheti.

A törvény hatálya kiterjed minden szervezett munkavégzésre, függetlenül attól, hogy az milyen szervezeti vagy tulajdoni formában történik.

A törvény meghatározott rendelkezéseit alkalmazni kell a munkavégzés hatókörében tartózkodóra is (járókelő, látogató, szolgáltatást igénybe vevő, stb.).

Rendkívüli munkavégzési körülmények esetére (pl.: mentési, katasztrófa-elhárítási tevékenységek) az illetékes miniszter által kiadott külön jogszabály a törvény figyelembevételével kivételesen indokolt esetben eltérő követelményeket, eljárási jogszabályokat állapíthat meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozóan.

A munkavédelem alapvető szabályait a törvény, a részletes szabályait a törvény felhatalmazása alapján a munkaügyi, a népjóléti (egészségügyi) miniszter által kiadott és más külön jogszabályok, az egyes veszélyes tevékenységekre (technológiákra) vonatkozóan az illetékes miniszter rendeletével hatályba léptetett szabályzatok (a továbbiakban: szabályzat), illetve a szabványok tartalmazzák.

A munkáltató a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott veszélyességi osztályhoz, munkavállalói létszámhoz igazodóan, a rendeletben megjelölt időtartamra és képesítési feltételekkel köteles munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt foglalkoztatni, e személy részére valamennyi munkavédelemmel összefüggő információt megadni és a szükséges tárgyi feltételeket biztosítani az

egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés munkáltatói feladatainak teljesítése érdekében.

A munkabiztonsági szakember előírt, kötelező foglalkoztatása nem mentesíti a munkáltatót, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért a törvényben meghatározott felelőssége alól.

A munkavállaló köteles rendkívüli helyzet, illetve veszély (üzemzavar) észlelése esetén a munkát azonnal abba hagynia, és a veszélyhelyzetet a vezetőkön keresztül az a munkáltatónak jelenteni kell. Mindemellett a tőle elvárható módon a veszélyhelyzetet meg kell szüntetnie, vagy törekednie kell a csökkentésére. Az általa elszenvedett vagy észlelt munkabalesetet haladéktalanul jelentenie kell a munkáltatónak.

A munkavállaló köteles a rendelkezésére bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és az intézmény belső utasításai szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni.

A munkavállaló köteles részt venni az esetlegesen előírt orvosi vizsgálatokon, munkavédelmi oktatáson, vizsgáztatáson, köteles együttműködni a munkafeltételeket ellenőrző munkáltatóval (vagy megbízottjával) illetve a külső hatósági szakemberekkel.

Étkezni, dohányozni és pihenni csak az erre a célra kijelölt helyeken és a munkáltató által meghatározott időben lehet.

A munkavállaló a munkahelyén csak a feladatát képező, illetve engedélyezett tevékenységet végezheti.

Munkaeszközt csak a kezelési utasításban leírtak szerint, rendeltetészerűen szabad használni. Meghibásodás vagy bármilyen, a működtetést zavaró rendellenesség esetén a munkaeszközt használni, illetve tovább használni nem szabad. Ez utóbbi esetben a munkavállaló köteles a közvetlen felettesét tájékoztatni a rendellenességről.

Anyagot, terméket mozgatni, csak az anyag, illetve a termék tulajdonságainak megfelelő arra alkalmas eszközzel, a kijelölt helyen, meghatározott módon, a tömeg és méretkorlátozás figyelembevételével szabad.

Szemetet és hulladékot csak az erre kijelölt edényben, illetve helyen szabad tárolni. A szerves hulladék tárolóedényét, és annak környezetét hetente kétszer tisztítani és fertőtleníteni kell.

Ha munkahely, munkaeszköz a rendeltetésszerű használat során közvetlenül veszélyeztette a munkavállalók egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset történt, megfelelőségét az vezetőnek soron kívül vizsgálnia kell és a vizsgálat befejezéséig a használatot meg kell tiltania. A soron kívüli vizsgálat eredményét jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

Munkahely, létesítmény, technológia tervezése, kivitelezése használatbavétele és üzemeltetése, továbbá munkaeszköz, anyag, energia, egyéni védőeszköz előállítás, gyártása, tárolása, mozgatása, szállítása, felhasználása, forgalmazása, importálása, üzemeltetése a munkavédelemre vonatkozó szabályokban meghatározott, ezek hiányában a tudományos, technikai színvonal mellett elvárható követelmények megtartásával történhet.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítése helyett a munkáltató pénzbeli vagy egyéb megváltást a munkavállalónak nem adhat.

Munkaeszközt üzembe helyezni, valamint használatba venni csak abban az esetben szabad, ha az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit kielégíti és rendelkezik az adott munkaeszközre -mint, termékre- külön jogszabályban meghatározott megfelelőségi nyilatkozattal, illetve megfelelőségi tanúsítvánnyal.

Egyéni védőeszközt forgalomba hozni, használatba venni akkor szabad, ha rendelkezik minősítő bizonyítvánnyal. Az egyéni védőeszközök munkavédelmi szempontú megfelelőségi vizsgálatát a

megfelelőséget vizsgáló szervezetek kijelöléséről rendelkező jogszabály, továbbá a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter rendeletében foglaltak szerint kell elvégezni.

Amennyiben külön jogszabály egyes munkaeszközök gyártását vagy üzembe helyezését hatósági engedélyhez köti, ez a hatósági engedély egyenértékű a megfelelőségi tanúsítvánnyal.

A munkáltató tulajdonába vagy használatába kerülő munkaeszközök esetében a beruházást és/vagy a beszerzést végző köteles megkövetelni a megfelelőségi nyilatkozatot, illetve megfelelőségi tanúsítványt, illetve amennyiben ez szükséges, az előírt hatósági engedélyt és azt a használatbavételkor, illetve üzembe helyezéskor a dokumentációhoz mellékelni.

A munkahely és a munka jellegének megfelelően gondoskodni kell a rendről, tisztaságról, a keletkező szennyező anyagok, szennyvíz, hulladék kezeléséről oly módon, hogy veszélyt vagy egészségi ártalmat ne okozzanak és a környezetet ne károsítsák.

A munkahelyen a dolgozók létszámának és a veszély jellegének megfelelő jelző- és riasztó berendezést kell biztosítani.

Az olyan munkahelyen, ahol a veszély jelege indokolja, a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelem érdekében biztonsági és egészségvédelmi jelzéseket kell alkalmazni.

A munkavállalónak a biztonsági jelzéseket figyelembe kell venni.

A gép, berendezés állandó tartozéka a biztonságos használathoz szükséges magyar nyelvű üzemeltetési dokumentáció, amelyet a gyártó, import esetén az importáló, annak hiányában az üzemeltető köteles biztosítani.

Amennyiben az adott munkahelyen magyarul nem tudó munkavállaló dolgozik, a munkáltató a munkavállaló által értett nyelven is köteles biztosítani az üzemeltetési dokumentációt, a veszélyt jelző, tiltó és tájékoztató feliratokat.

A munkahelyen gondoskodni kell az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges mozgásterről.

Az olyan munkahelyen, ahol be-vagy leesési veszély van, vagy a munkavállalót és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat leeső

tárgyak veszélyeztetik, elkerítéssel, lefedéssel, vagy más alkalmas módon kell a védelemről gondoskodni.

A munkahelyen alkalmazott munkaállás (állvány, pódium, kezelőjárda) kialakítása, elhelyezése, rögzítése feleljen meg a munkavégzés jellegének, a várható igénybevételnek, tegye lehetővé a biztonságos munkavégzést, a szükséges anyagok és eszközök tárolását, a biztonságos közlekedést, fel- és lejutást.

A tároló helyeket a tárolt anyagok fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságainak, egymásra hatásának, továbbá a környezetből eredő hatásoknak, illetőleg az anyag emberi egészségre, környezetre gyakorolt hatásának, a rakodás, szállítás és tárolás módjának figyelembevételével kell kialakítani.

Az energia-, cső- és közműhálózatnak biztonságosan üzemeltethetőnek, kezelhetőnek, karbantarthatónak és azonosíthatónak kell lenni, a villamos szerelvényeknek meg kell felelni a biztonsági (érintésvédelmi, robbanásbiztonsági stb.) követelményeknek.

A munkahely természetes és mesterséges megvilágítása elégítse ki a munkavégzés jellegének megfelelő világitásra vonatkozó követelményeket.

A munkahelyen a zajhatások és a rezgések, a por és vegyi anyagok, valamint a sugárzások, az alacsonyabb vagy magasabb légköri nyomás nem károsíthatják a munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat és nem veszélyeztethetik a munkavégzés biztonságát.

A munkahelyeken a zaj szintje, a maradandó hallásveszteség megelőzése érdekében, továbbá a fokozott figyelmet igénylő munkavégzés során az adott munkahelyre előírt értéket nem haladhatja meg.

A veszélyes anyagok és veszélyes készítmények szállítása, tárolása és felhasználása során be kell tartani a Biztonsági Adatlap és a címke utasításait.

A veszélyes hulladékokkal végzett munkafolyamatok során az alapanyagokra vonatkozó biztonsági előírásokat is be kell tartani.

A munkahelyiségben, munkahelyen a munkavállalók létszámát, a tevékenység jellegét és a veszélyforrásokat figyelembe véve elegendő mennyiségű és minőségű, egészséget nem károsító levegőt és klímát kell biztosítani.

A szabadtéri munkahelyeken – a munkavégzés jellegének és a munkakörülményeknek megfelelő műszaki megoldásokkal, munkaszervezéssel, egyéni védelemmel, melegedési lehetőséggel, védőitallal – gondoskodni kell a munkavállalók időjárás elleni védelméről.

Munkahely céljára csak olyan építmény alkalmazható, amely megfelelő szerkezetű és szilárdságú. Ilyen építményben az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek és jellegének az abból fakadó tisztítási feltételeknek megfelelő határoló felületeket, belmagasságot, légtérfogatot, mozgásteret, közlekedési útvonalakat kell kialakítani.

Az átlátszó felületű ajtók, kapuk, falak kitörés elleni védelemről, a veszély felismerésére alkalmas megkülönböztető jelzéséről gondoskodni kell.

A munkahely padlózata és közlekedési útjai feleljenek meg a munkavégzés jellegének és az ebből fakadó tisztítási követelményeknek, a várható legnagyobb igénybevételnek, felületük csúszásmentes, egyenletes, botlás és billenésmentes legyen. A közlekedési utak szélessége és a szabad magasság tegye lehetővé a gyalogosok és gépjárművek biztonságos közlekedését, a közlekedési utak melletti biztonságos munkavégzést.

Az olyan munka- és tároló helyiségekben, ahol gyalogos- és járműforgalom van, illetőleg rendszeresen anyagot szállítanak, a közlekedési, illetve az anyagmozgatási útvonalakat meg kell jelölni, vagy el kell választani egymástól.

Az elsődlegesen gépjárműforgalom számára szolgáló kapuk közvetlen közelében a gyalogosok számára külön ajtót kell biztosítani, ha a gyalogosok számára nem biztonságos az áthaladás.

A kijáratokat és vészkijáratokat, a kijelölt menekülési utakat szabadon kell tartani. Számuk, méretük, elhelyezésük és megvilágításuk tegye lehetővé a munkahely, veszélyes terület gyors és biztonságos elhagyását. Vészkijáratokhoz toló vagy forgatóajtók használata tilos.

A munkáltató munkahelyein csak a munkáltató által biztosított munka- és egyéni védőeszköz használható és tárolható. A munkavégzéshez a munkavállaló saját tulajdonú eszközt, munkaeszközt, szerzősítést, egyéni védőeszközt és berendezést nem használhat és nem is tárolhat.

A munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.

Olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók alkalmazásában álló munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztatnak, a munkavégzést úgy kell összehangolni, hogy az ott dolgozókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra veszélyt ne jelentsen. E követelmény megvalósításáért a felek által szerződésben megjelölt munkáltató, ilyen kikötés hiányában a fővállalkozó, vagy ha ilyen nincs, akkor az a felelős, akinek a területén a munkavégzés folyik.

A 26/2000. (XI.30.) EüM rendelet szerinti rákkeltő vegyi anyagok, továbbá olyan készítmények, amelyeknek előbbieik szerinti anyagtartalma nagyobb, mint 1 % technológiai célra csak akkor választhatók, ha más, kevésbé veszélyes anyagokkal nem helyettesíthetők.

Anyagot, terméket mozgatni csak az anyag, termék tulajdonságainak megfelelő, arra alkalmas eszközzel a kijelölt helyen és módon, a súly-és mérethatárok megtartásával szabad.

A munkáltató műszaki, illetve szervezési intézkedések megvalósításával kiküszöböli a kézi tehermozgatást, ha ez nem oldható meg; a tevékenységgel járó kockázatot a lehető legkisebbre csökkenti.

A veszélyes munkafolyamatoknál (továbbá, amit a munkáltató veszélyesnek minősít), technológiáknál a veszélyek megelőzése, illetve károsító hatásuk csökkentése érdekében:

- A veszélyforrásokat és az ellenük való védekezés módját, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit az érintett munkavállalókkal- mind a munkahely egésze, mind az egyes munkafolyamatok tekintetében – meg kell ismertetni.
- A veszélyforrások ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat el kell látni és a használatukat meg kell követelni.
- A munkahely jellemzőitől, a munkaeszközöktől, az anyagok fizikai és kémiai tulajdonságaitól, a munkavállalók számától függően a munkahelyeket megfelelő eszközökkel kell felszerelni a tüzek leküzdésére és szükség esetén tűzjelzőkkel és riasztó rendszerekkel is el kell látni ezeket: a veszélyforrások ellen védőberendezéseket és eszközöket, jelző-, tűzoltó, mentőkészülékeket, vészkapcsoló-

kat, biztonsági megvilágítást (a továbbiakban: biztonsági berendezéseket) működőképés, a rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban kell tartani.

- Gondoskodni kell arról, hogy a munkavállalók egészségét vagy biztonságát fenyegető súlyos és közvetlen veszély esetén a munkavállalók a munkát beszüntessék, és a munkahelyeket azonnal elhagyják, biztonságos helyre távozzanak.

Azoknál a munkafolyamatoknál, ahol a munkavállaló veszélyforrás hatásának lehet kitéve, a hatásos védelmet – amennyiben külön jogszabály eltérően nem rendelkezik – zárt technológia alkalmazásával, ha ez nem oldható meg, akkor biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések – szükség szerinti együttes – alkalmazásával kell megvalósítani.

Az előző pontban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a munkavégzés hatókörében tartózkodókra is.

Rendellenes körülmények kialakulása esetére – amikor a szabályos üzemvitelre vonatkozó biztonsági előírások nem tarthatók be – a munkahely jellegére, helyzetére, kiterjedésére, valamint a veszélyforrások hatására, továbbá a munkavégzés hatókörében tartózkodókra is tekintettel kiürítési tervet kell készíteni, és a mentéshez szükséges személyeket ki kell jelölni.

A mentési terv munkahelyre vonatkozó részét minden érintett munkavállalóval ismertetni kell.

A mentést és a menekülést időszakonként gyakoroltatni kell.

Minden munkahelyen az ott dolgozók létszámától, a munka veszélyességétől függően, műszakonként megfelelő számú, de legalább 1 fő "KÉPZETT" elsősegélynyújtót köteles a munkáltató biztosítani.

Valamennyi elsősegélynyújtásra kijelölt munkahelyen minimum a vonatkozó szabványban előírt elsősegélynyújtó felszerelést kell készenlétben tartani. Az elsősegélynyújtó felszerelés előírt feltöltöttségéért, állapotáért a munkáltató felelős, vagy saját maga tölti, vagy egy felelős személyt kell kijelölnie.

A telephelyen kívüli munkavégzések során a munkát a munkát elrendelő vezetőnek úgy kell megszerveznie, hogy a munkát végzők számának megfelelő elsősegélynyújtó felszerelés a munkavégzés helyszínén biztosított legyen.

Munkaköri foglalkozás egészségügyi vizsgálatok

A vizsgálatokról a vonatkozó 33/1998. (V. 24.) NM rendelet alapján a következő rendben köteles a munkáltató gondoskodni.

Soron kívüli munka-alkalmassági vizsgálat szükséges, ha:

- A munkavállaló egészségi állapotában alkalmatlanságot valószínűsíthető változás következik be (ideértve az Egészségügyi nyilatkozatban foglalt tünetek jelentkezését is).
- Eszméletvesztéssel járó vagy egy évben kettőnél több munkabaleset fordult elő a munkavállalóval.
- Egyéb esetekben: munkahelyi okra visszavezethető rosszullét, betegség, 30 napot meghaladó keresőképtelenség, bármely okból hat hónapot meghaladó munkavégzési szünet.
- A leletek alapján – a fenti okokon túlmenően – célszerűnek mutatkozik.

A munkáltató a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások igénybevételére arra jogosult szolgálattal (FESZ) szerződést köt. A vizsgálati eredményeket tartalmazó dokumentumokat a rendelőben kell megbízhatóan, az adatvédelmi szabályok megtartásával őrizni, azokról áttekinthető nyilvántartást vezetni. A dokumentumokról számozott másolat készíthető az alkalmazásért felelős vezető vagy felettes vezetője számára amennyiben ehhez a munkavállaló írásbeli hozzájárulását adta.

Munkaviszonyt létesíteni, illetve a munkakörben a munkavállalót tovább foglalkoztatni csak a foglalkozás egészségügyi szolgálat szakorvosának írásos nyilatkozata alapján, az abban foglaltak betartásával szabad.

Azt a munkavállalót, aki a számára előírt vizsgálaton saját hibájából nem vett részt vagy a munkakörben „NEM ALKALMAS” minősítést

kapott, a munkavégzéstől el kell tiltani) a tárgyi munkakörben tovább alkalmazni nem szabad. Erre vonatkozóan mindenkor az alkalmazásért felelős vezető köteles intézkedni.

A munkavállalókat a munkáltató képviselője rendeli ki orvosi vizsgálatra.

A munkavállaló jogosult a szűrővizsgálatának eredményét megismerni. Kérésére a foglalkozás-egészségügyi szolgálat köteles a kért információt megadni, amint ez lehetséges. A munkáltató vagy a munkavállaló az orvosi véleményt a kézhezvételtől számított 15 napon belül megtámadhatja az első fokú szervnél, és kérheti a másodfokú elbírálást.

Ha a munkaköri (személyi higiénés) alkalmasságot elbíráló szerv a munkahelyi körülményekről a helyszínen kíván tájékozódni, ezt minden munkahelyi vezetőnek saját hatáskörében segítenie kell.

Munkavédelmi oktatások

A legegyszerűbben betartható szabályozás, sok munkáltatónál ennek ellenére teljesen elmarad vagy csak formális jellegű szokott lenni, pedig a munkabiztonsággal kapcsolatos információk kommunikációjának legjobb módszere. Érdemes bevetni a jelen kor technikai lehetőségeit (pl. projektoros prezentáció), az unalmas „felolvasásos” jellegű oktatások a munkavállalók érdeklődését nem keltik fel, érdemes érdekes és figyelemfelkeltő oktatási anyagokat előadni, rengeteg információt lehet átadni egy jó oktatási anyag használatával.

Munkavállalók előzetes munkavédelmi oktatása

A munkavállalókat oktatás keretében kell felkészíteni arra, hogy foglalkoztatásuk alatt rendelkezzenek a szükséges munkavédelmi ismeretekkel a készség és jártasság szintjén, és ezt vizsgáztatás formájában is ellenőrizni kell. A munkavédelmi oktatásokon való részvétel munkaköri kötelesség, az oktatás megtartásához munkavédelmi végzettség nem szükséges, de a munkavédelmi tematika és oktatási anyag összeállítására (jóváhagyására) munkavédelmi szakembert célszerű bevonni.

Előzetes munkavédelmi oktatásban kell részesíteni:

- Az újonnan belépő főállású munkavállalókat az első munkában töltött napon.
- Azokat a főállású munkavállalókat, akik munkahelyükről 6 hónapot meghaladóan voltak távol (betegség, GYES, külszolgálat, stb. miatt).
- Tanítási szünetben esetlegesen munkát vállaló fiatalokat.
- A munkavállalókat munkahely vagy munkakör megváltozásakor, az alapvető munkavédelmi követelmények megváltozásakor, munkaeszköz átalakításakor, új technológiával működő munkahely üzembe helyezésekor.

Az oktatás megtörténtéről a munkáltató megbízottja gondoskodik, az oktatások tényét dokumentálni kell, ezt a munkavállaló ezt aláírásával igazolja.

Az oktatás keretében a munkavállalókat meg kell ismertetni:

- a munkáltató és a munkavállaló kötelességeivel, jogaival,
- a munkavállaló szakmájának, beosztásának megfelelő biztonságtechnikai, üzem-egészségügyi követelményekkel,
- a munkavégzéssel járó, a helyi körülményekből adódó kockázatokkal, veszélyekkel, ártalmakkal, elhárításuknak módjával,
- az alkalmazott eszközök, berendezések, anyagok helyes használatával, tárolásával,
- a biztonságos és egészséges munkavégzéssel kapcsolatos munkabiztonsági, egészségügyi, tűz- és környezetvédelmi előírásokkal,
- a munkahelyi magatartás szabályaival,
- a munkahelyi rend, fegyelem, tisztaság szabályaival,
- a munkabalesetek és üzemi balesetek bejelentésével kapcsolatos feladatokkal,
- az elsősegélynyújtás alapelveivel és az elsősegélynyújtó hellyel,
- az alapvető higiéniai követelményekkel,
- a rendkívüli helyzetben vagy vész helyzetben tanúsítandó magatartással.

A munkavállalók soron kívüli (rendkívüli) oktatása

Rendkívüli oktatást kell tartani

- súlyos vagy szokatlan oksági összefüggéseket mutató balesetek, illetve káresemények esetén,
- addig nem ismert jelentős veszély, kockázat mutatkozása esetén,
- a szabályozás megváltozása esetén,
- akkor, ha a felügyeleti ellenőrzések tapasztalatai indokoltá teszik, illetve egyedi hatósági kötelezés írja elő.

A rendkívüli oktatást a munkáltató rendeli el, a munkáltató által megbízott szervezi meg, aki szükség esetén bevonja a munkavédelmi szakembert. Az oktatás tényét az előzetes oktatásnál ismertetett módon kell dokumentálni.

A munkavállalók időszakos oktatása

Az időszakos oktatás szükségességét a munkáltató saját magának szabályozza (pl. a Munkavédelmi Szabályzatban beütemezi – ez évente már nem kötelező). Az időszakos oktatás elrendelése esetén a munkahelyi vezetők biztosítják a munkavállalók részvételét az oktatásokon. Az időszakos munkavédelmi oktatás tényét írásban dokumentálni szükséges. Az időszakos oktatás célja a tudásszint karbantartása (beleértve a vonatkozó biztonsági szabályzat vagy a veszélyeztetés által megkívánt időszakonként a mentési terv oktatását, gyakorlását).

A munkavédelmi oktatások tematikája

A tematika az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés általános feltételei, azok telephelyi és intézményi sajátosságai, valamint a munkavédelmi jogok érvényesítéséhez, a kötelezettségek teljesítéséhez szükséges információk, a munkahely sajátosságaira vonatkozó biztonsági információk és a speciális munkáltató szabályozások, rendelkezések ismertetése együttesen alkotják:

- munkahelyi veszélyforrások,
- a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyek védelme,
- a nemdohányzók védelmével kapcsolatos előírások,
- munkafolyamatokkal, technológiákkal, munkaeszközökkel és anyagokkal kapcsolatos információk,
- különböző munkáltatók alkalmazottai egyidejű munkájának összehangolásával kapcsolatos információk,
- mentési terv munkahelyre vonatkozó része,
- munkáltató munkavédelmi feladatait ki látja el stb.,
- a Magyar Munkavédelmi Törvény általános ismertetése, továbbá a szervezett munkavégzés fogalmának ismertetése,
- a biztonságos munkavégzés személyi feltételrendszere,
- a munkavállalók jogai, munkáltatói kötelezettségek,
- a tevékenységi munkaterület, a telephely általános előírásai (pl. dohányzás és alkoholfogyasztás tilalmai),

- orvosi alkalmassági vizsgálatokkal kapcsolatos általános tudnivalók,
- a munkáltatóra jellemző munkaterületek általános veszélyei, kiemelt veszélyei,
- villamos veszélyforrások,
- képernyős munkahelyek és az ezzel kapcsolatos speciális előírásai,
- baleset, üzemi baleset, munkabaleset fogalma,
- kártérítési lehetőségek, jogi következmények,
- anyagmozgatással kapcsolatos szabályozások,
- veszélyes, és vegyi anyagok tárolása, használata, veszélyes hulladék kezelése,
- egyéni védőeszközök (védőeszközök használatának gyakorlati betanítása),
- gépek, berendezések, eszközök biztonságtechnikája,
- villamos kéziszerszámok biztonságtechnikája,
- munkavégzés speciális berendezésekkel,
- munkavédelmi üzembe helyezés,
- vészhelyzettel, meneküléssel kapcsolatos szabályok,
- mentés – a munkaterület elhagyása,
- menekülési útvonalak,
- általános elsősegély nyújtási ismeretek.

Képernyős munkahelyek

Meghatározások

Képernyős eszköz: számjegy-, betű-, grafikus képsorokat képernyőn megjelenítő készülék, függetlenül az alkalmazott megjelenítési folyamattól.

Képernyős munkahely: olyan munkaeszközök együttese, amelyhez a képernyős eszközön kívül csatlakozhat adatbeviteli eszköz (billentyűzet, scanner, kamera, egyéb adatbeviteli eszköz), egyéb perifériák (mutatóeszköz, nyomtató, plotter, lemezegység, modem), esetleges tartozékok, ember-gép kapcsolatot meghatározó szoftver, irattartó, munkaszék, munkaasztal vagy munkafelület, telefon, valamint a közvetlen munkakörnyezet.

Képernyős munkakör: olyan munkakör, amely a munkavállaló napi munkaidejéből legalább négy órában képernyős munkahelyen képernyős eszköz használatát igényli, ideértve a képernyő figyelésével végzett munkát is.

Képernyő előtti munkavégzéshez éleslátást biztosító szemüveg: a szemészeti szakvizsgálat eredményeként meghatározott, a képernyő előtti munkavégzéshez szükséges szemüveglencse, és ennek a lencsének a rendeltetésszerű használatához szükséges keret, ide nem értve a munkavállaló által a képernyő előtti munkavégzéstől függetlenül egyébként is használt szemüveget vagy kontaktlencsét.

Képernyős munkahelyen foglalkoztatott: minden olyan munkavállaló, aki a szervezett munkavégzés során, napi munkaidejéből legalább 4 (négy) órán keresztül rendszeresen képernyős eszközt használ.

A kockázatértékelés során azonosítani kell a képernyős munkaköröket (készüljön lista az érintett munkakörökről).

A képernyős munkahely kialakításának minimális követelményei

A) Berendezések

Általános rendelkezés

A képernyős berendezést úgy kell kialakítani, üzembe helyezni, illetve üzemben tartani, hogy rendeltetésszerű használat esetén ne jelentsen egészségi kockázatot vagy balesetveszélyt a munkavállalók számára.

Képernyő

- A képernyőn megjelenő jelek jól definiáltak és világos formájúak, megfelelő méretűek legyenek, a jelek és a sorok közötti megfelelő térközzel.
- A képernyőn megjelenő kép legyen stabil, villódzásnak vagy az instabilitás más formájának nem szabad előfordulnia.
- A fényesség, illetve a jelek és a háttér közötti kontraszt legyen a használható által könnyen állítható és a környezeti feltételekhez könnyen hozzáigazítható.
- A képernyő a használó igényeinek megfelelően legyen könnyen és szabadon elfordítható, dönthető.
- Igény esetén biztosítani kell külön monitorpolc vagy állítható asztal használatát.
- A képernyő legyen mentes olyan tükröződéstől és fényvisszaverődéstől, amely a használónak kényelmetlenséget, látási nehézséget okozhat.

Billentyűzet

- A billentyűzet legyen dönthető és a monitortól különálló annak érdekében, hogy a használó kényelmes munkatesttartást vehessen fel, karja a keze ne fájadjon el.
- A billentyűzet előtt legyen elég hely ahhoz, hogy a számítógép-kezelő kezét és csuklóját megtámaszthassa.

- A billentyűzet felszíne legyen fénytelen, a fényvisszaverődés elkerülése érdekében.
- A billentyűkön lévő jelek egymástól könnyen megkülönböztethetőek és a munkahelyzetből jól olvashatóak legyenek.

Munkaasztal vagy munkafelület

- A munkaasztal vagy munkafelület legyen olyan nem fényvisszaverő felületű és nagyságú, hogy biztosítsa a monitor, a billentyűzet, az iratok és a csatlakozó eszközök rugalmas elrendezését.
- A laptartó – amennyiben szükséges – legyen állítható és a használó számára kényelmes olvashatóságot biztosító helyzetben rögzíthető.

Munkaszék

- A munkaszék legyen stabil, továbbá biztosítsa a használó könnyű, szabad mozgását és kényelmes testhelyzetét.
- A szék magassága legyen könnyen állítható.
- A szék támlája legyen magasságában állítható és dönthető.
- Igény esetén lábtámaszt vagy saroktámaszt kell biztosítani.

B)Környezet

Térkövetelmények

A munkahelyet úgy kell megtervezni és méretezni, hogy a használónak legyen elegendő tere testhelyzete és mozgásai változtatásához.

Megvilágítás

Az általános, illetve helyi világítás (munkalámpa) biztosítson elegendő megvilágítást és megfelelő kontrasztot a képernyő és háttérkönyezet között, tekintetbe véve a munka jellegét és a használható látási követelményeit.

A képernyőre és más munkaeszközökre vetődő, zavaró tükröződést és fényvisszaverődést oly módon kell megelőzni, hogy a képernyős munkahely telepítésekor a munkaterem és a munkahely

megtervezését összehangolják a mesterséges fényforrások elhelyezésével és műszaki jellemzőivel.

Tükröződés és fényvisszaverődés

A képernyős munkahelyeket úgy kell megtervezni, hogy a fényforrások (ablakok és más nyílások, átlátszó vagy áttetsző falak), világosra festett berendezési tárgyak vagy falak ne okozzanak közvetlen fényvisszaverődést és amennyire csak lehetséges ne idézzenek elő tükröződést a képernyőn.

Az ablakokat igazítható takaróeszközök megfelelő rendszerével kell ellátni, hogy a képernyős munkahelyre eső nappali megvilágítást csökkenteni lehessen.

Zaj

A munkahelyhez tartozó berendezések okozta zajt figyelembe kell venni a munkahely berendezésekor, különös tekintettel arra, hogy ne zavarja a figyelmet és a beszédmegértést.

Klíma

A munkahelyhez tartozó berendezések nem fejleszthetnek olyan mennyiségű hőt, hogy az a munkavállalónak diszkomfort érzést okozzon.

A használó legyen védve a sugárzó és áramló hőhatásoktól és az asztal alatt hőt termelő berendezésektől.

Sugárzás

Minden sugárzást a látható fénysugárzás kivételével, a használható egészsége és biztonsága szempontjából elhanyagolható szintre kell korlátozni.

Ember-gép kapcsolat

A képernyős munkahelyen a munkavállaló által használt szoftver tervezése, kiválasztása, bevezetése és módosítása, a képernyős munkafeladatok megtervezése során a munkáltató az alábbi elveket vegye figyelembe:

- a szoftver feleljen meg a feladatnak,

- a szoftver minden betűt a magyar helyesírásnak megfelelő formában jelenítsen meg a képernyőn és a nyomtatásban,
- a szoftver legyen könnyen használható és szükség esetén a számítógép-kezelő ismeret- és tapasztalatszintjéhez igazítható, rendelkezzen magyar nyelvű súgóval,
- a rendszerek a képernyő előtt dolgozóhoz alkalmazkodó formátumban és ütemben jelezzék ki az információkat,
- alkalmazni kell a szoftver-ergonómia elveit, különösen az ember által végzett adatbeviteli és adatfeldolgozási feladatokban,
- a rendszerek biztosítsanak visszajelzést a munkavállalóknak a teljesítményükről;
- semmilyen a munkavállaló teljesítményére vonatkozó mennyiségi vagy minőségi ellenőrzési lehetőséget nem szabad igénybe venni a dolgozók tudomása nélkül.

További képernyős munkahellyel kapcsolatos előírások

A munkafolyamatokat úgy kell megszervezni, hogy folyamatos képernyő előtti munkavégzést óránként legalább 10 perces – össze nem vonható – szünetek szakítsák meg, továbbá a képernyő előtti tényleges munkavégzés összes ideje a napi hat órát ne haladja meg.

A munkáltató köteles a munkavállaló látásának vizsgálatát biztosítani, őt szükségesség szerint, de legalább **évente** látásvizsgálatra elküldeni. A munkavállaló – a külön jogszabály szerinti időszakos alkalmassági vizsgálatokon túlmenően – köteles e vizsgálaton részt venni. A vizsgálatot az erre felkért szemész szakorvos végzi el.

Ha szemészeti szakvizsgálat eredményeként indokolt, illetve a munkavállaló által használt szemüveg, vagy kontaktlencse a képernyő előtti munkavégzéshez nem megfelelő, a munkáltató a munkavállalót ellátja a minimálisan szükséges, a képernyő előtti munkavégzéshez éleslátást biztosító szemüveggel.

Előző pontban foglalt rendelkezések végrehajtásából eredő költségek a munkavállalóval szemben nem érvényesíthetők.

A munkáltató a kockázatbecslés-értékelés során, valamint a képernyős munkahelyen történő munkavégzés egészségi és biztonsági feltételeinek rendszeres ellenőrzése alkalmával folyamatosan vizsgálja az alábbi kockázatok előfordulását:

- látásromlást előidéző tényezők,
- pszichés (mentális) megterhelés,
- fizikai állapot romlást előidéző tényezők.

Egyéni védőeszközök

Munkáltatói feladat a veszélyeknek kockázatoknak legmegfelelőbb védőeszközök díjmentes biztosítása a munkavállalók részére. Ha az eszköz elromlik, megsérül, ennek cseréjéről, javításáról a munkáltató gondoskodik. A munkáltatónak kötelessége megkövetelni, hogy a védőeszközöket a munkavállalók rendeltetésszerűen használják, a védőeszközök használatát gyakorlati munkavédelmi foglalkozás keretein belül kell betanítani.

A munkáltató az "EGYÉNI VÉDŐESZKÖZÖK JUTTATÁSI RENDJE" dokumentum alapján biztosítja a munkavállalók számára. A kiadott védőeszközöket minden esetben átadás-átvételi bizonylattal kell átadni a munkavállalók részére, az átadás-átvételi bizonylatok megőrzéséért a munkáltató felel.

A munkavállalók részére még a tevékenység megkezdése előtt át kell adni a testméreteiknek megfelelő egyéni védőeszközt.

A munkavállalók:

- kötelesek a számukra kiadott védőeszközöket rendeltetésszerűen használni,
- kötelesek a védőeszközök elhasználódását, hibáját, nem megfelelő működését a közvetlen felettesének vagy a munkáltatónak jelezni és a munkavégzést azonnal felfüggeszteni,
- kötelesek a további használatra alkalmatlanná vált védőeszközt a közvetlen felettesének és az intézményvezetőnek selejtezés céljából leadni.

A munkavállaló a védőeszköz használatáról nem mondhat le, a munkahelyről ezeket az eszközöket nem viheti el. A munkavállaló jogosult megtagadni a munkavégzést, ha a számára kiadott egyéni védőeszköz nem működőképes, vagy védelmi képessége bármely okból korlátozott.

A munkakörre kiadott védőeszközök személyes használatra szolgálnak, kihordási idejük nincs, azokat a munkavállalók kötelesek rendeltetésszerűen használni. A védelemre nem alkalmas egyéni védőeszközt haladéktalanul cserélni kell.

Az egyéni védőeszközöket a munkavállalók kötelesek tárolni, megőrizni, a rongálásból, vagy a védőeszköz elvesztéséből eredő károkat (ezeket azonnal be is kell jelenteni a felettesüknek) a munkavállalók maguk viselik. A védőeszközöket úgy kell tárolni, hogy a minősítő jelzések ne rongálódjanak, ne semmisüljenek meg.

Ha a védőeszköz védőképességét elvesztette, vagy szavatossági ideje lejárt, selejtezni kell. A selejtezést a munkáltató végzi.

Az egyéni védőeszközök kiválasztása, meghatározására csak munkavédelmi szakember jogosult, ezért ennek részleteivel most nem foglalkozunk.

Egyéni védőeszközt forgalomba hozni csak akkor szabad, ha az megfelel az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról szóló 18/2008. (XII. 3.) SZMM rendelet előírásainak.

Például rendelkezik:

Megfelelőségi nyilatkozattal: a gyártó írásbeli nyilatkozata, hogy a védőeszköz a mintának és e rendelet előírásainak megfelel.

Megfelelőség-vizsgálattal (típusvizsgálat): egy adott védőeszköz típusát jellemző minta megvizsgálása alapján annak megállapítása, hogy megfelelősége tekintetében a védőeszköz védelmi szintje kielégíti-e a jogszabályi követelményeket, nem jelent-e kockázatot a használó munkavállaló egészségére, és más személyek vagy a háziállatok számára.

Tagállami nemzeti szabványnak megfelel e: az EU tagállamaiban alkalmazott, az EK Hivatalos Lapjában közzétett szabvány.

Tanúsíttató feltüntetése: típusbizonyítvánnyal rendelkező gyártó vagy a gyártó meghatalmazott képviselője.

Típusbizonyítvánnyal rendelkezik-e: a tanúsítást végző bejelentett (notifikált) szerv (a továbbiakban: tanúsító szerv) által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a védőeszköz a mintán elvégzett megfelelőség-vizsgálat (típusvizsgálat) alapján megfelel e a rendelet előírásainak.

Védőeszköz védelmi szintje megfelelő-e: a védelmi képesség, a védelmi osztály és védelmi fokozat együttes figyelembevételével.

Jelkép: a védőeszköz védelmi szintjének értelmezését elősegítő ábrázolás a honosított harmonizált szabvány szerint.

A CE jel alaki és tartalmi követelményei:

Az EK-megfelelőség jelölés tartalmazza a „CE” kezdőbetűket.

A CE-jel betű-, illetve számjeleinek függőleges irányban ugyanazon méretűnek kell lenniük, és ez 5 mm-nél nem lehet kisebb.

Kisméretű védőeszköz esetében a minimális mérettől el lehet tekinteni.

A munkáltatónak használatbavételkor és üzembe helyezés előtt ellenőriznie kell a fentiek meglétét.

Az egyéni védőeszköz átadás-átvételét bizonylatolni kell, erre egy példa:

EGYÉNI VÉDŐESZKÖZ ÁTADÁS-ÁTVÉTELI BIZONYLAT

Jelenlévők aláírásukkal igazolják, hogy a Munkáltató, azaz a a következő munkahelyre a munkavállaló részére (átvevő) a mai napon sértetlen állapotban, működőképesen, a rendeltetésszerű használatra, illetve felelős megőrzésre átadja az alábbi egyéni védőeszközt. A munkavállaló nyilatkozik, hogy a kiadott eszköz használatát ismeri, abból gyakorlati oktatást is kapott, megőrzéséért anyagi felelősséget is vállal.

Az egyéni védőeszköz megrongálódását azonnal be kell jelenteni a Munkáltatónak!

Az átvevő neve:

Az átvevő ID száma:

Az átadó neve:

Dátum:
2012..... év hónap nap

A védőeszköz azonosítására alkalmas megnevezés, paraméterek	db/pár a megfelelőt húzza alá

Egyéb megjegyzés:

.....

.....

Átadó
(Munkáltató
megbízott képviselője)

P.H.

.....

Átvevő
(munkavállaló)

Munkavégzés hidegben, melegben, védőital biztosítása

A klímakörnyezet kedvezőtlen hatásainak megelőzése céljából (főleg a bölcsődei konyhákban és kertészeti feladatok végrehajtásánál) munkaszervezési intézkedéseket kell tenni. Óránként legalább 5-10 perces pihenőidőt kell közbeiktatni, ha a munkahelyi klíma zárttéri munkahelyen a 24°C (K) EH értéket meghaladja, valamint a hidegnek minősülő munkahelyeken. Hidegnek minősül a munkahely, ha a várható napi középhőmérséklet szabadtéri munkahelyeken a +4 C-ot, illetve zárttéri munkahelyeken, ha a +10 C-ot a munkaidő 50%-nál hosszabb időtartamban nem éri el.

Ha a munkahelyi klíma zárttéri és szabadtéri munkahelyeken a 24°C (K) EH értéket meghaladja, a munkavállalók részére igény szerint, de legalább félóránként védőitalt kell biztosítani. A folyadékvesztéséget általában 14-16°C hőmérsékletű ivóvízzel kell pótolni. E célra alkalmas azonos hőmérsékletű ízesített, alkoholmentes ital is, amelynek cukortartalma az ital 4 súlyszázalékát nem haladja meg, vagy mesterséges édesítőszerrel ízesített.

A hidegnek minősülő munkahelyeken a munkavállalók részére +50°C hőmérsékletű teát kell szolgáltatni. A tea ízesítéséhez cukrot, illetve megfelelő édesítőszerrel kell biztosítani.

A védőital és a tea elfogyasztásához legalább a dolgozók létszámát elérő mennyiségben, személyenként és egyéni használatra kiadott ivópoharakról kell gondoskodni. A védőital, valamint a tea készítése, tárolása, kiszolgálása a közegészségügyi követelmények betartása mellett történhet.

Munkaeszközök munkavédelmi megfelelőségi tanúsítása

Munkaeszközt importálni, használatba venni, üzembe helyezni csak abban az esetben szabad, ha megfelel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek, és ezt a szállító, Európai Unión kívüli országból behozott termék esetében az importáló, importáló hiányában az üzemeltető az általános minőség-tanúsítás keretében tanúsítja, illetve tanúsíttatja.

Munkaeszköz: minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak, illetve azzal összefüggésben használnak, kivéve az egyéni védőeszközöket.

Fentieknek megfelelően, munkaeszköz üzembe helyezésénél a munkáltatónak ellenőriznie kell, hogy az rendelkezik-e:

- a gyártó által kiadott megfelelőségi nyilatkozattal, amely külön dokumentumként vagy címkén, katalógusban, számlában, használati utasításban a megfelelő tartalom szövegrész formájában jelenhet meg;
- az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 1. sz. mellékletében felsorolt munkaeszközök esetében az EU-ban érvényes megfelelőségi tanúsítvánnyal, s az eszközön feltüntetett EU megfelelőségi jellel.

(Hatósági engedéllyel üzembe helyezhető munkaeszközök esetében a hatósági engedély a fenti tanúsítvánnyal egyenértékű.)

Telephelyi intézmények által gyártott, munkaeszköz kategóriába tartozó kutató eszközöket, berendezéseket is azok meghirdetése, kiállítása vagy forgalomba hozatala előtt el kell látni a fenti dokumentumokkal. Az eljárás lefolytatása a gyártó intézmény feladata.

Munkavédelmi érdekképviselet és érdekegyeztetés

1. Igény esetén a munkavállalók az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő jogaik és érdekeik képviseletére jogosultak maguk közül képviselőt vagy képviselőket választani.
2. A munkavédelmi képviselők számára, megválasztásának és visszahívásának rendjére, működési területére a Munka Törvénykönyvének az üzemi tanács tagjaira, illetve az üzemi megbízottakra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
3. Amennyiben a munkavédelmi képviselők száma eléri a hármat, úgy a munkahelyi munkavédelmi bizottságot (a továbbiakban: bizottság) hozhatnak létre. Bizottság létrehozása esetén a munkavédelmi képviselőt megillető jogokat – ha azok a munkavállalók összességét érintik – a bizottság gyakorolja.
4. A bizottság tárgyalásán – a bizottság kezdeményezésére – a munkáltató vagy hatáskörrel rendelkező megbízottja köteles részt venni.
5. A munkavédelmi képviselőknek és a munkáltatónak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során együtt kell működniük.
6. A munkavédelmi képviselő jogosult meggyőződni a munkahelyeken az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek érvényesüléséről, így különösen:
 - a. a munkahelyek, a munkaeszközök és egyéni védőeszközök biztonságos állapotáról,
 - b. az egészség megóvására és a munkabalesetek megelőzésére tett intézkedések végrehajtásáról,
 - c. a munkavállalóknak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre történő felkészítéséről és felkészültségéről.

7. A munkavédelmi képviselő az előző bekezdésében megfogalmazott jogának gyakorlása keretében:
 - a. működési területén a munkahelyekre munkaidőben beléphet, tájékozódhat az ott dolgozó munkavállalóktól;
 - b. részt vehet a munkáltató azon döntései előkészítésében, amelyek hatással lehetnek a munkavállalók egészségére és biztonságára, ideértve a szakemberek előírt foglalkoztatására, a munkavédelmi oktatás megtervezésére és megszervezésére, az új munkahelyek létesítésére vonatkozó döntéseket is;
 - c. tájékoztatást kérhet a munkáltatótól minden kérdésben, amely érinti az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzést;
 - d. véleményt nyilváníthat, kezdeményezheti a munkáltatónál a szükséges intézkedés meg-tételét;
 - e. részt vehet a munkabalesetek kivizsgálásában, az arra jogosult kezdeményezésére közreműködhet a foglalkozási megbetegedés körülményeinek feltárásában;
 - f. indokolt esetben a hatáskörrel rendelkező munkavédelmi fel-ügyelethez fordulhat;
 - g. hatósági ellenőrzés során az ellenőrzést végző személlyel kö-zölheti észrevételeit.
8. A munkavédelmi képviselő jogosult az egészséget nem veszély-tető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő kérdésekben a munkáltatóval történő előzetes megállapodás alapján szakértőt igénybe venni, továbbá ilyen kérdésekben megbeszélést folytatni a felügyelletekkel.
9. Amennyiben a munkáltató munkavédelmi szabályzatában hatá-rozza meg a követelményeket megvalósításának módját, úgy e szabályzat kiadásához a munkavédelmi képviselők egyetértése szükséges.
10. A munkavédelmi képviselőnek az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében tett kezdeményezésére a munkáltatónak intézkednie vagy 8 napon belül válaszolnia kell. Amennyiben a kezdeményezéssel a munkáltató nem ért egyet, ál-láspontjának indokait – kivéve az azonnali intézkedést követelő esetben – írásban köteles közölni.

11. A munkavédelmi képviselő (bizottság) munkahelyi munkavédelmi program elkészítésére tehet javaslatot a munkáltató részére. Amennyiben a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott munkáltató ezzel nem ért egyet, a munkavédelmi képviselő (bizottság) a Munka Törvénykönyvében szabályozott kollektív munkaügyi vitát kezdeményezhet.
12. A munkáltatónak biztosítania kell a feltételeket annak érdekében, hogy a munkavédelmi képviselő a jogait gyakorolhassa, így különösen:
 - a. az indokolt eljáráshoz szükséges átlagkeresettel fizetett szabadidőt;
 - b. a szükséges eszközöket;
 - c. egy választási ciklusban, a megválasztást követő egy éven belül legalább 32 órás – amennyiben a munkavédelmi képviselő munkavédelmi szakképzettséggel rendelkezik, úgy 8 órás – képzésben való részvétel lehetőségét.
13. Az előző bekezdésében foglaltak költségei a munkáltatót terhelik.
14. A munkavédelmi képviselőnek (bizottságnak) a jogait rendeltetésszerűen kell gyakorolnia, emiatt őt hátrány nem érheti.
15. A munkavédelmi képviselő (bizottság) a működése során tudomására jutott adatok, tények nyilvánosságra hozatala tekintetében az Közalkalmazotti Tanács tagjára (üzemi megbízottra) megállapított munkajogi szabályoknak megfelelően köteles eljárni.
16. A munkavédelmi képviselő munkajogi védelmére a választott szakszervezeti képviselőre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a közvetlen felsőbb szakszervezeti szerv a bizottságot, annak hiányában a munkavédelmi képviselőt megválasztó munkavállalókat kell érteni.

Bölcsődei alkalmazott munkavédelem, munkabiztonsági hibák és problémák

Az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatainak tükrében az alábbi tipikusnak mondható akár közvetlen életveszéllyel vagy súlyos munkabiztonsági problémák hibák-problémák szoktak előfordulni a bölcsődei területeken:

Egyenletlen járófelületek, botlásveszélyes járdák, lépcsők, küszöbök, közlekedési utak állapota

A járófelületekkel rengeteg probléma szokott lenni, hiányosak, töredeztettek vagy botlásveszély jelentenek a közlekedők számára. A

felületi egyenletlenségeket meg kell szüntetni, illetve ha ez nem volt megszüntethető, akkor a figyelmeztetést (pl. figyelemfelhívó jelzőtáblát kell kihelyezni) a problémás területre.

A bölcsődék munkavállalói számára a fagyökörek által okozott botlásveszély volt a legfőbb baleseti veszélyforrás az elmúlt időszakban!

Ha a felületi egyenletlenség nem szüntethető meg azonnal, akkor a problémás területet le kell határolni és a balesetveszélyre fel kell hívni (pl. kitáblázással) a munkavállalók figyelmét.

Le- és beesés veszélyes aknafedelelek, rögzítetlen fedlapok

A problémák egyik része a szerkezetek műszaki állapotából ered, a zárhatóságot, rögzíthetőséget úgy kell biztosítani, hogy az botlásveszélyt ne jelentsen, továbbá a gyermekek számára további veszélyt ne jelenthessen. A problémák másik része emberi feledékenységre: számtalan esetben felejtik el például a bölcsődei udvaron a kerti munkákkal foglalkozó munkavállalók a locsoláshoz használatos aknák fedeleit a hajnali locsolás befejezésekor visszacsukni és lezárni, az udvar használatba vétele előtt az aknák fedeleinek zárt és balesetveszélytől mentes állapotáról meg kell győződni, ez a gyermekekkel kapcsolatos biztonság miatt is kiemelten fontos!

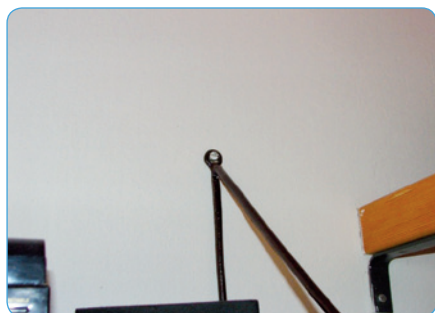

Polcok, függesztett és felakasztott szerkezetek hibái

A polcok rögzítésénél fokozott gonddal ügyelni kell arra, hogy a polcelemen a csavarfej véletlenül se bújhasson át (alátét, nagyobb méretű csavarfej alkalmazásával), a polcok rögzítését felül kell vizsgálni és a veszélyes helyeket meg kell szüntetni (pl. tornaszoba).

A polcokat és nehéz tárgyakat leemelés ellen biztosított módon kell elhelyezni, különösen ott, ahol a gyermekek ezeket játék közben megérintik, alá bújhatnak, vagy bármilyen módon megemelik.

Polcok terhelhetőségi matricájának hiánya

Az intézmény területén lévő összes polcnál a terhelhetőséget fel kell tüntetni (polcelem/kg-ban) a polc élére ragasztott matricával. Napi feladat, hogy a polcok kapcsán azok túlterheléstől mentes állapotát biztosítsuk.

Súlyos sérülés lehetőségét okozó radiátorok és radiátorszelepek

A radiátorok szabályozószelepeinek kezelőfogantyúi több intézményben is leszerelésre kerültek. A szeleptengely helyzetét úgy kell beállítani, hogy hát- és fejsérülést (súlyos csigolya illetve gerincvelő sérülést is okozhat ha beledőlnek, vagy ha a gyermek súlyos fejsérülést szenved ha a csonk alatt feláll/ kizárja, a tengelyt mindig befelé, a fal felé kell fordítani, vagy biztosítani kell, hogy a csonk a radiátor síkjából nem lóghat ki. Ha a radiátor szelep nem fordítható el, akkor védőkupakot kell alkalmazni, amely a sérülésektől hatásosan megvédi a gyermekeket. A régi éles felületekkel rendelkező radiátorokat el kell burkolni.

Repedt vagy hiányos üvegek, tükrök, ablakok, üvegfelületek

A repedt, törött üvegfelületek előbb-utóbb kilazulnak kiesnek, illetve a kisgyermekek fogják végighúzni az éles felületen a kezüket, így ilyen jellegű problémák nem engedhetők meg a munkaterületen.

Takarítószer, vegyszerek tárolása gyermekek által is hozzáférhető helyen vagy élelmiszerek és vegyszerek keverése

A veszélyes készítmények tárolásának környezetében étkezni tilos, itt ital, tea, kávé sem tárolható és fogyasztható. Vegyszert élelmiszer tárolására szolgáló edényzetben tárolni szigorúan tilos, és fogkefékkel, fogmosó poharakkal sem szabad együtt tárolni.

A vegyszerszekrényeket le kell zárni, a kulcsokat az illetékes személyeknek ki kell osztani, nyitott szekrény, és a szekrényen kívül tárolt veszélyes készítmény nem lehet!

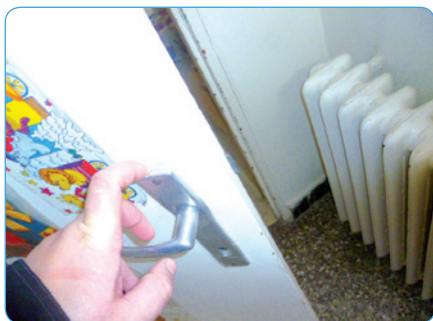

Konyhai nagy kiterjedésű fém polcok és asztalok védőföldelésének hiánya

A fém mosogatóállványok védőföldelése hiányzik, ezeket a bekötés után érintésvédelmileg felül is kell vizsgálni (jegyzőkönyv). Szintén érintésvédelmi mérést és jegyzőkönyv készítendő a konyha területén lévő burgonyatisztító, szeletelő, és robotgép berendezésekről.

Kéz becsípődését okozó láncok, szerkezetek

A munkavállaló és a gyermekek kezeinek védelme érdekében minden balesetveszélyes, éles, hegyes, becsípődésre hajlamos szerkezeti kialakítást meg kell szüntetni, illetve javítani kell azonnal.

Kül- vagy beltéri szerkezeten elhelyezett éles- hegyes felületek

Sem az udvari, sem a beltéri szerkezetek- és ezek javítása során nem engedhető meg, hogy új veszélyforrás keletkezzen!

Bölcshódei nyílászárók állapota

A nyílászárók ellenőrzése során a következő biztonsági szempontokra kell figyelni:

- az üveg sérült, hiányos, vagy repedt nem lehet.
- a több rétegből álló ablakszárnyak egymáshoz rögzítése vagy gyári, vagy azzal egyenértékű /a vizsgálat idején sok esetben a csavarok hiányoztak/,
- az ablak segédeszköz nélkül a normál kezelő szintről nyitható, zárható, nyitott- illetve zárt állapotban biztonságosan kitámasztható illetve rögzíthető,
- az üveg rögzítése /profiléc, gittelés/ nem lehet sérült- illetve hiányos,
- a nyíláshatároló megvan-e, illetve biztonságosan ellátja funkcióját, a két véghelyzet között akadálymentesen mozgatni lehet-e az ablakszárnyat,
- a szigetelés, a vízvető megvan-e illetve ellátja funkcióját,
- a benapozott ablakok mindegyikére megfelelő árnyékoló hatást és a csoportszoba felmelegedését hatékonyan megakadályozni képes elhúzzható sötétítőfüggöny ajánlott,

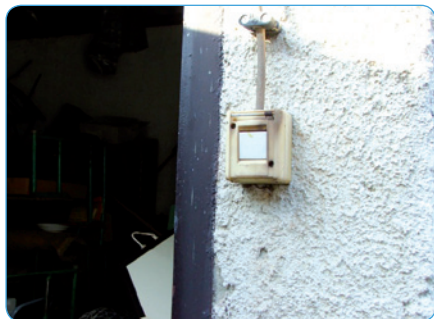
Az összes ajtó az általános követelményeken túl a következő szempontok szerint legyen a későbbiekben felújítva, javítva:

- az ajtó a két véghelyzete között akadálymentesen, normál erőki-fejtéssel mozgatható legyen, és az ajtólap a nyitás és zárás pillanatában sem feszülhet,
- a kilincsből, zárból, takarólemezéből kiálló éles hegyes perem, szög vagy csavar nem lehet, amely kézsérülést okozhat,
- a kilincs- és zárszerkezet ellátja-e funkcióját a kezelőelemek és takarólemezek megfelelően rögzítettek legyenek,
- az ajtólap síkjából a nyitás irányában fixen, csukló nélkül utólagosan felszerelt lakatpánt nem lehet

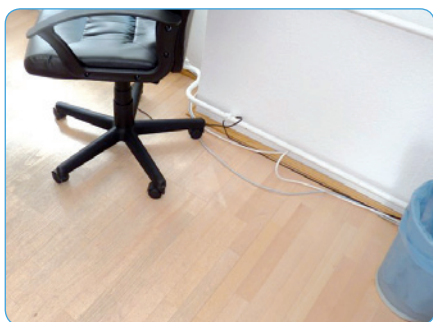

Kültéren vagy nedves helyen (fürdőszobákban, gyermekfürdőszobákban, mosókonyhákban) felszerelt víz ellen nem védett villamos szerkezetek

Vannak kifejezetten nedves, vizes környezetbe szánt elektromos szerelvények, ahol a nedvesség (eső, pára) jelen van, ott mindenhol megfelelő IP védettségű villamos szerelvényt kell alkalmazni. Gyakori probléma, hogy ezek a szerelvények vannak ugyan felszerelve, csak éppen a víz elleni védelmet biztosító fedelek hiányoznak, ami súlyos-halálos munkabalesetek forrása lehet.

Botlásveszélyesen elhelyezett kábelek, hosszabbítók villamos vezetékek

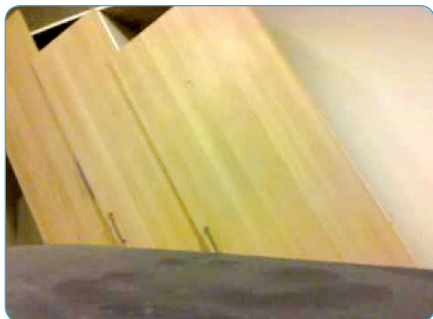

Alapszabály hogy a kábelek nem okozhatnak botlásveszélyt, munkavégzés közben nem akadhat be a munkavállalók- vagy a székek lába. A kábelek elrejtésére jó megoldás a rögzített (lehetőleg fali) kábelcsatorna.

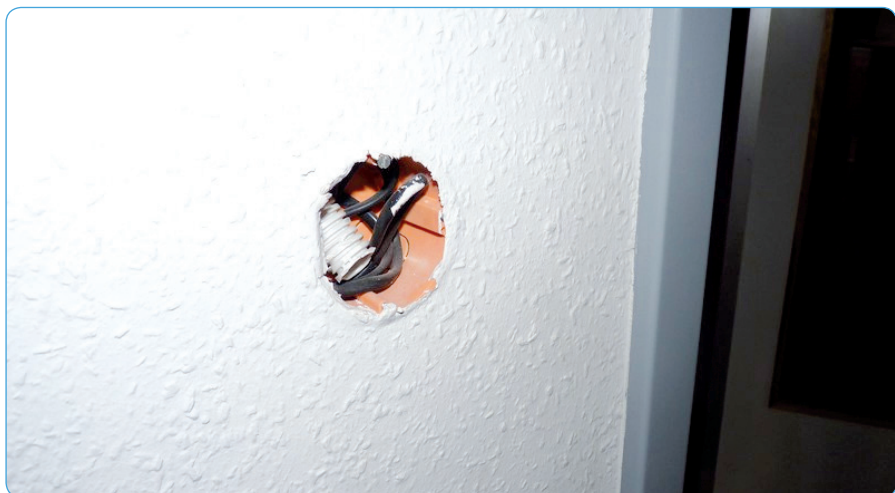

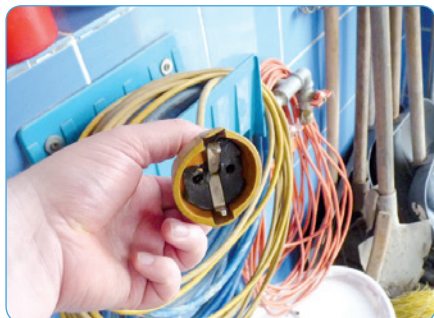
Eldőlés ellen nem biztosított polcrendszerek, polcok, szekrények

Minden szekrényt, polcrendszert eldőlés- felborulás ellen védeni kell. A csoportszobákban lévő szekrényeknél, polcoknál számítani kell rá, hogy a gyermek ezekre felmászhatnak. A rögzítést úgy kell kivitelezni- méretezni, hogy a tárgy ne borulhasson le, omolhasson össze, A rögzítéseket rendszeresen kell ellenőrizni.

Hiányzó vagy törött kapcsolók fali csatlakozó aljzatok, hosszszabítók vagy szigetetlen elektromos vezetékek, gyermekek ellen nem védett fali csatlakozóaljzatok

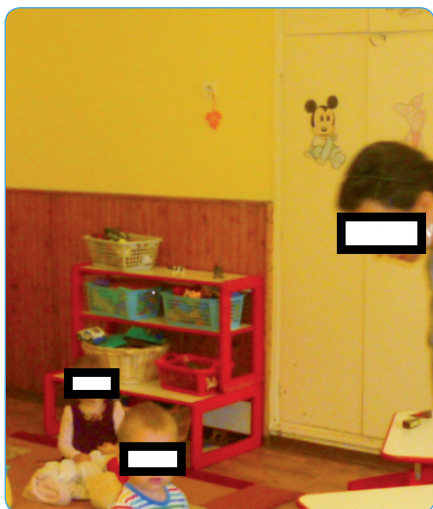

Minden törött, hiányos elektromos kapcsoló- és csatlakozó szerelvényt azonnal javítani szükséges, ezeket sérülten, hiányosan használni szigorúan tilos.

A gyermekek által hozzáférhető helyen lévő villamos csatlakozóaljzatokat le kell mechanikailag védeni a benyúlás és a különböző tárgyak bedugdosása ellen.

Gyakorlati tapasztalat, hogy a bölcsődék területén végzett idegen kivitelezők a munkavégzés során ezeket a védelmi eszközöket hajlamosak eltávolítani, a bölcsődei dolgozó erre nem is gondol, mindenki azt feltételezi, hogy a védelem a helyén van, közben

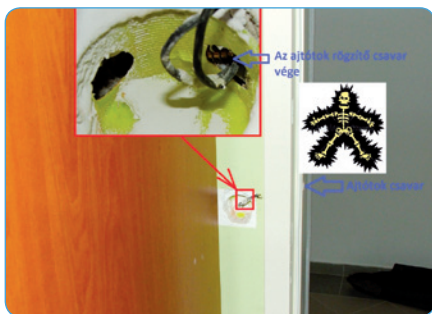

már rég nem. A probléma fokozottan jelentkezhet a nyári leállások és az ilyenkor jellemző felújítások után, amikor a bölcsődei munkavállalók a gyermekkel együtt újra birtokba veszik a csoportszobákat. Ajánlatos a vakdugók és biztonsági előtétlemezek meglétéről rendszeresen meggyőződni.

Több bölcsődében előfordult, hogy az egyébként gyermekek által el nem érhető magasságba szerelt gyermekek ellen nem védett elektromos csatlakozóaljzat elé olyan berendezési tárgyat helyeztek, ahol a gyermekek fel tudtak mászni, így a gyermekek a csatlakozóaljzathoz már hozzá tudtak férni.

Szakszerűtlenül szerelt szerkezetek, balesetveszélyes építőipari munkák

Sajnos a körültekintés nélkül végzett, szakszerűtlen kivitelezési munkák során is alakulhat ki súlyos probléma, találkoztunk már ajtótok csavarokkal átszúrt elektromos vezetékekkel is, ahol a fém ajtón a 230V-os fázisfeszültség jelen volt. A munkavállalók az ajtó kilincsenek megfogásakor furcsa bizsergető érzést is éreztek, a fém kulcs zárba helyezésekor a kulcs és az ajtó között elektromos szikrák keletkeztek, ennek ellenére az ajtó jó ideig használták. Az ilyen hibákat észrevenni nem egyszerű, megtalálásukhoz a munkavállalók gyakorlati tapasztalatainak elemzése szükséges.

Jelöletlen elektromos kapcsolószekrények és feszültség alatti elektromos berendezések

A veszélyforrások jelölésére szabványos biztonsági matricákat kell alkalmazni.

Nyitott (nyitva felejtett) elektromos kapcsolószekrények

Az elektromos kapcsoló- és biztosító szerelvényeket a gyermekektől és elektromos végzettséggel nem rendelkező munkavállalóktól el kell zárni. Gyakori hiba, hogy az egyébként lezárt szekrények nyitva maradnak.

Alapvetően zárva tartott ajtók, lezárt technikai terek, amik a szemle idején éppen nyitva voltak, vagy nyitva felejtett veszélyes terek (a valaki által bent felejtett kulcsok tipikus esetei) veszélyei

A feledékenységből származó veszélyforrást is rendszeres ellenőrzésekkel lehet felderíteni és megszüntetni.

Eltorlasztott életvédelmi berendezések (elektromos kapcsolószekrény)

Munkabaleset- vagy tűzeset kapcsán az azonnali hozzáférhetőség és villamos lekapcsolási lehetőség sérül, ha elektromos kapcsolószekrényt nem tudnak a szakemberek időben lekapcsolni. Hatósági ellenőrzések során ezért a hibáért már tűz- és munkavédelmi bírság is kiszabható!

Jelöletlen főkapcsolók és ismeretlen funkciójú kapcsolók

Tudjuk hol van az épület, a konyha, a pince főkapcsolója? A főkapcsolón van felirat? Mit kapcsol pontosan? Van-e olyan épületrész, amit külön kell lekapcsolni? Előbbi kérdések baleset- vagy tűz esetén alapvető kérdésként merülnek fel, jobb az ilyenekre előzetesen felkészülni.

Számtalanszor előfordult továbbá, hogy egy pl. konyhai berendezés kapcsolójáról kiderült utólag, hogy nem az, mint aminek gondoltuk, ezért a kapcsolókat és leválasztó kapcsolókat feliratozni szükséges.

Zárt terekbe vezető kiürítési útvonalat jelző táblák vagy átépítés miatt korábbi már nem létező kijáratokat jelző kiürítési jelzések

Minden átalakítás, átépítés után vagy az ideiglenes épületrész lezárások alkalmával gondoskodni kell a korábbi kiürítéssel kapcsolatos jelzések felülvizsgálatáról és átforgatásáról, vagy kiegészítő táblák kihelyezésekről, illetve a nem aktuális jelzések letakarásáról vagy eltávolításáról.

Jelöletlen kiürítési útvonalak, kitáblázatlan vészkijáratok

Alapkövetelmény, hogy minden belső munkahelyről legalább egy kiürítéssel kapcsolatos jelzés (zöld-fehér) jelzőtábla látható legyen, meneküléskor pedig mindig a legközelebbi jelzést kell figyelembe venni. Ennek szellemében kell az objektumok területén a jelenlegi jelzéseket felülvizsgálni, hogy a valódi vészkijáratok felé rendben vannak-e a kitáblázások.

Eldőlés veszélyes- és felborulás veszélyes nagy és nehéz szerkezetek

Főleg gazdasági jellegű helyiségekben gyakori, hogy a padlócsatorna miatt a padló lejtéssel készült (hogy a víz a lefolyó felé folyjék) de a helyiségben, hűtőgépeket, polcokat, szekrényeket is elhelyeztek, amik a lejtős padló miatt fadarabokkal, könyvekkel és egyéb nem biztonságos módon vannak kitámogatva. A szerkezeteknek jelentős tömege van, felborulásukat hatékonyan kell megelőzni.

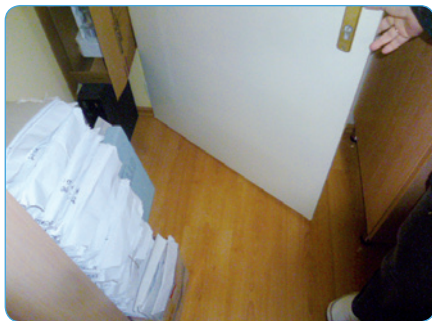
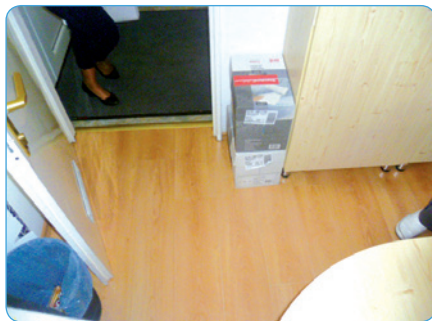
Jogosulatlan munkavállalók (konyhai dolgozó) hozzáférése ellen nem védett , napi szinten kapcsolgatott elektromos kapcsolószekrény

Bejárások során lefolytatott beszélgetés során véletlenül derült ki, hogy a bölcsődei konyha egyik elektromos kapcsolószekrényébe ahol áramütés veszélyes szerkezetek is voltak a munkavállalók naponta belenyúltak, mert egy kismegszakító állandóan leoldott. Ennél az esetnél nem csak az a probléma, hogy illetéktelen személy nyúlt elektromos berendezéshez, hanem az állandóan lekapcsolódó elektromos kismegszakító lekapcsolása is feltételezhetően műszaki problémára vezethető vissza, amit eddig senki sem vizsgált ki, a hibáról a munkáltató nem lett értesítve, a munkavállalók által naponta végzett visszakapcsolásokról sem tudott.

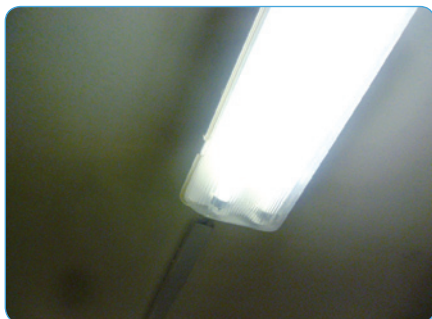
Ajtók mögött tárolt tárgyak, ajtók nyitását akadályozó szerkezetek, bútorok

Baleset forrása lehet, ha az ajtók nyitása során az ajtó nem tud nyílni a feltételezett mozgáspályáján, ezért a munkavállaló az ajtónak ütközik, illetve az ajtóban elakadhat.

Beázott elektromos lámpatest és hálózat

Halálos áramütés és tűz forrása lehet, ha az elektromos berendezésekbe víz kerül, egy pincai födémbeázás után a probléma észlelésekor a feszültségmentesítést és leválasztást el kellett volna végezni. A beázás megszüntetése után az elektromos hálózatot is felül kell vizsgálatni és műszeres mérésekkel is meg kellett volna győződni az elektromos berendezések és hálózat megfelelőségéről.

Kiszakadt, kilazult fürdőszobai kapaszkodók

Balesetek veszélyforrása lehet, ha a rögzítetlen, vagy kiszakadt rögzítésű kapaszkodókba valaki belekapaszkodik. Az ilyen kiszakadt, kilazult szerkezeteket azonnal vissza kell szereltetni.

Csúszásveszélyes padlóval kapcsolatos figyelmeztetés elmaradása felmosáskor

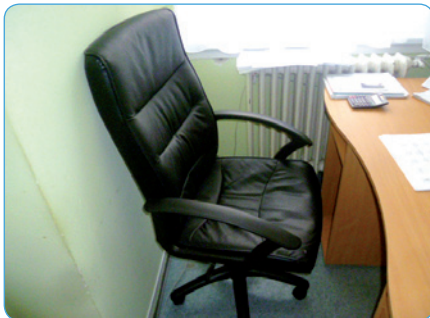
A felmosás miatti átmeneti csúszásveszélyre a munkafolyamat során ideiglenesen kihelyezett jelzőtáblával kell felhívni a figyelmet, a táblákat be kell szerelni és meg kell követelni a használatukat.

Szűk, balesetveszélyes munkahely

A munkahelyek kialakítása során a munkavállalók számára elegendő helyet kell biztosítani, nem csak a munkavégzéshez, hanem a szék hátramozdításához is, hogy a munkahelyre történő be- és kiszállás is akadályoztatás nélkül megtörténhessen.

Tükrök rögzítő elemeinek törése

Sajnos szinte minden bölcsődében előfordul, hogy a tükrök rögzítő elemei vagy éles-hegyes lemezdarabok és a gyermekek kezeire jelentenek veszélyt, vagy műanyag elemek, amik törnek, így előbb-utóbb az üvegtábla leeshet, vagy kifordulhat a helyéről. Preferált rögzítési mód a speciális tükrök ragasztására kifejlesztett ragasztó alkalmazása (nem mindegy, mivel ragasztják, mert bizonyos ragasztók a foncsort is megmarhatják).

Ellenőrző listák használata

A munkavédelmi hibák-problémák feltérképezésének legegyszerűbb módja az ellenőrzőlisták használata, még a repülőgép pilóták is használják ezt a módszert a legegyszerűbb rutinfeladatok végrehajtása során. Munkavédelmi szakemberünkkel, vagy nélküle gondoljuk végig a kérdéseket, saját magunk is meg fogunk lepődni, hogy ez a módszer mennyire hatásos.

Nagyobb projektekhez (pl. átépítések, kivitelezési munkák a bölcsődei területen, szakipari cégek munkavégzése során) használatos ellenőrző lista

	kérdések	igen / nem	további intézkedések
1	Van-e a munkaterületre vonatkozó biztonsági előírás, óvintézkedés?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
2	Ismert-e a munkák összehangolásáért, engedélyezéséért felelős személy neve, biztosítottak-e a folyamatos kapcsolattartás technikai feltételei?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
3	Vannak-e a munkaterületen szociális helyiségek (öltöző, étkező, tisztálkodási lehetőség)?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
4	Pontosan meg vannak-e határozva a munkavégzés területei, valamint az igénybe vehető közlekedési, menekülési útvonalak?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
5	Meg vannak-e határozva a munkaterületre vonatkozó egyéni védőeszközök, védőruhák jegyzéke?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
6	Ki vannak-e jelölve olyan veszélyes terek, helyiségek, ahová fokozott belépési korlátozások, tiltások vonatkoznak?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
7	Vannak-e a munkahely közvetlen környezetében árkok, munkagödörök, lengő kábelek?		Ha IGEN, akkor további intézkedés szükséges

	kérdések	igen / nem	további intézkedések
8	Vannak-e a munkaterületen veszélyes, mérgező hatású anyagok, meg vannak-e határozva a kémiai biztonsággal összefüggő - tárolásra, kezelésre vonatkozó - előírások?		Ha IGEN, akkor további intézkedés szükséges
9	Megfelelő-e az igénybe vehető munkaterület megvilágítása, fűtése, szellőztetése?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
10	Biztosított-e a munkavégzéshez, mozgáshoz elegendő szabad tér (min: 1,5 - 2 m ²)?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
11	Számolni kell-e a munkahely környezetében zajhatások, vibráció, vegyi anyagok okozta légszennyezés, esetleg ionizáló sugárzás veszélyével?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
12	A munkaterület építési munkaterületnek minősül?		Ha IGEN, akkor további intézkedés szükséges
13	Használnak majd a munkavégzés során veszélyes anyagot? Ha igen, rendelkezésre áll annak biztonságtechnikai adatlapja?		Ha IGEN, akkor további intézkedés szükséges
14	Biztosítottak-e az elsősegély nyújtás személyi és tárgyi feltételei, ki vannak-e jelölve az elsősegélynyújtó helyek?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
15	Találhatók-e a munkahely, illetve annak környezetében jól látható, veszélyekre utaló táblák, jelzések?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
16	A munkahely közvetlen környezetében folyik-e munkavégzés veszélyes gépekkel, berendezésekkel (targoncák, daruk, földmunkagépek)?		Ha IGEN, akkor további intézkedés szükséges
17	Ismertek-e munkabalesetek eseteire vonatkozó helyi eljárási rend?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
18	A munkavégzés során villamos üzemi munkavégzés történik-e (feszültségmentes, fesz-hez közeli, fesz.alatti)?		Ha IGEN, akkor további intézkedés szükséges
19	Biztosítottak-e az áramütés elkerülésének műszaki feltételei?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
20	Ki vannak-e jelölve a feszültség alatti és feszültség közeli munkavégzés övezetei?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges
21	Van a közelben kézi tűzoltó készülék?		Ha NEM, akkor további intézkedés szükséges

	kérdések	igen / nem	további intézkedések
22	"A munkahelyen található-e az egészségre fokozottan veszélyes körülmény? Pl.: A. Azok a munkák, amelyek talajmegcsúszás következtében betemetéssel, mocsaras területen való elmerüléssel vagy magas helyről történő leeséssel veszélyeztetik a munkavállalót. B. Veszélyes anyagokkal, készítményekkel vagy biológiai tényezők expozíciójával járó munkavégzés, illetve munkakörnyezet vagy egyéb jogszabály alapján meghatározott gyakoriságban időszakos alkalmassági vizsgálatokhoz, biológiai monitorozáshoz kötött munkavégzés. C. Foglalkozási sugárterhelés veszélyével járó munkaterületen történő munkavégzés, illetve foglalkozási sugárterhelés veszélyével járó munka. D. Magas feszültségű vezetékek közelében végzett munka. E. Vezeték nélküli távközlési építmény által kibocsátott elektromágneses sugárzás kockázatával járó munkaterületen történő munkavégzés. F. Olyan munkakörülmények, amelyek vízbefúlás veszélyével járnak. G. Árokban, alagútban végzett munka, földalatti munka. H. Légvezetékeket szállító járművek kezelői által végzett munka. I. Keszonban, túlnyomásban végzett munka."		Ha IGEN, akkor további intézkedés szükséges

Napi munkavégzéshez használatos ellenőrző lista

Terület:

Dátum:

Ellenőrzést végző:

Aláírás:

Ellenőrző pontok/ Checking points	✓ X Ø	Felelős, határidő
A munkavégzés a megfelelő helyen történik?		
A munkavégzők a megfelelő helyen dolgoznak?		
A munkaterületen minden a megfelelő helyén van?		
A munkaterület rendezett és tiszta?		
A padló nem szennyezett és nem nedves?		
A padlón, lépcsőn (lépcsőkorkláton) nincs sérülés?		
A padlójelölés típusa megfelelő?		
A padlójelölés állapota megfelelő?		
Betartják a padlójelölést (tárolási helyek, menekülési utak, közlekedési utak)?		
Magassági korlátokat betartják?		
A közlekedési utak szabadok?		
Tárolási előírásokat betartják (polcterhelhetőség, anyag/árutárolás)?		
A hulladékkezelés megfelelő?		
A szükséges dokumentumok elérhetőek?		
A rendelkezésre álló dokumentumok teljeskörűek?		
A személyi védőeszközök, munkaruházat hozzáférhetőek, megfelelő állapotúak?		
Megfelelően használják a személyi védőeszközöket, ruhákat?		
Az energiaellátó rendszerek (elektromos, pneumatikus, hidraulikus vezetékek, eszközök) megfelelő állapotúak?		
A villamos és egyéb kapcsolószekrények zárva vannak?		
Az energiaellátó rendszerek szükség szerint (dokumentáltan) ellenőrizve vannak?		
A létrák, állványzatok megfelelő állapota megfelelő?		
A létrák, állványzatok – szükség szerint – ellenőrizve vannak?		
A gépek, berendezések (emelőgépek, egyéb veszélyes gépek) állapota megfelelő?		
Valamennyi gépnél használják a védőeszközöket, deklíket?		
A vészhelyzeti kapcsolók elérhetőek, rendben vannak?		
A veszélyes gépek (dokumentált) ellenőrzése megtörtént a jogszabályok, gépkönyvek, egyéb előírások alapján?		

Ellenőrző pontok/ Checking points	✓ X Ø	Felelős, határidő
A gépnaplókat rendszeresen vezetik?		
A specialisták (emelőgép kezelők, hegesztők) rendelkeznek a szükséges bizonyítványokkal, és azok érvényesek?		
Az alkalmazott munkaeszközök (kések, székek...) megfelelő állapotban vannak?		
Az elsősegély doboz tartalma és a dokumentációja rendben van?		
A tűzoltó készülékek elérhetőek és megfelelő állapotban vannak?		
A tájékoztató feliratok, jelek (menekülési utak, tűzoltó berendezések helye, veszélyes gépek, veszélyes munkafolyamat, kiálló dolgok, kötelező védőeszközök, veszélyes anyagok/hulladékok) egyértelműek és láthatóak?		
A kötelező munka-, tűzvédelmi oktatások megtörténtek (belépő, ismétlő)?		
A kötelező orvosi vizsgálatok megtörténtek (belépő, ismétlő)?		
✓ megfelelt/OK, X nem felelt meg/NO, Ø nem értelmezhető/NA		

Bölcsődei ergonómiai problémák, jellemző foglalkozási megbetegedések

A csecsemők és kisgyermekek testtömege egyre növekszik, a Versys Clinics Humán Reprodukciós Intézet kutatásai és más kutatók szerint mindössze néhány évtizeddel ezelőtt 3000-3300 gramm volt az újszülöttek átlagos születési súlya, napjainkban azonban ez a súly megközelíti a 4000 grammot, többen a különböző magzatvédő vitaminok és készítmények hatásának tudják be ezt a növekedést.

A modern pelenkák egyre jobbak, egyre több nedvességet képesek felvenni, a kisgyermek a pelenka jó komfortja és problémamegoldó hatása miatt egyre később kezdik elhagyni a pelenka használatát. A kisgyermek eleve magasabb testtömege, a pelenkák egyre nagyobb nedvességfelvívó képessége (tömege) és a pelenkáról való leszokás kitolódása a bölcsődei munkavállalók számára nagyobb testtömegű kisgyermek emelgetését jelenti, akiknek a pelenkája is egyre nehezebb, ráadásul ez a munka szinte mindegyik gyermek esetében hosszabb időn át megvalósul.

Fentiek a gyakorlatban azt jelentik, hogy egy átlag gyermekekkel napi szinten foglalkozó gondozónő 12 fő átlagos csoportlétszámot tekintve kb. 60-100 emelést is végezhet 10 kg-nál nagyobb (pelenkával, felöltöztetve akár 18kg is lehet egy gyermek) tömegű kisgyermek esetében. Önmagában a kisgyermek emelgetése napi 600-1800kg kézi, fizikai anyagmozgatással egyenlő. Ehhez kapcsolódnak még a többi, napi tevékenység során jellemző guggolások, lehajlásokból származó mozgásszervi terhelések, így a jellemző „szakmai” betegség a derékfájás, mozgásszervi megbetegedések és elváltozások. (Forrásanyagként felhasználásra került a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete által készített felmérőlapos 2011-es kutatás eredményei is).

A feltárt probléma elkerüléséhez az alábbi elvek betartása szükséges:

- A bölcsődei munkafolyamatok során a gyermekek emelgetését biztonságos műszaki megoldásokkal ahol lehet, ki kell váltani (pl. gyermeklépcsővel ellátott pelenkázó pultok használatával, amelyek jelenleg rendelhetők, de anyagi oldalról nagyon drágák, illetve a konstrukciót tökéletesíteni kell, mert az óriási helyigényük miatt sokan nem is tudják elhelyezni ezeket),
- a minimalizált emelések során be kell tartani a teheremelésekre vonatkozó munkavédelmi és ergonómiai szabályokat (pl. a kisgyermek teste, tömegközéppontja minél közelebb legyen az emelést végző személy testéhez, a kisgyermek testén lévő jelentős tömegű ruházatot emelés előtt vegyük le a gyermekről) ezt képzésekkel és információbiztosítással lehet elérni.

A bölcsődei egészségügyi programok tervezése és megvalósítása során a már megbetegedett dolgozók megtartásának, munkába való visszatérésének és rehabilitációjának előmozdítására kiemelt figyelmet kell fordítani.

A bölcsődei munkavállalóknak elkötelezettnek kell lennie az alábbiak iránt:

- Ismerniük kell a váz- és izomrendszeri megbetegedések kockázatait és az egészségre gyakorolt hatásaikat,
- Tudniuk kell, hogyan kerülhetők el vagy csökkenthetők a kockázatok,

Tájékozódniuk kell a munkahelyi egészségügyi és biztonsági tevékenységekről, illetve részt kell venniük ezekben.

Tartalom

Előszó.....	7
Az általános állapotokról röviden.....	8
A munkavédelmi szabályzat.....	10
<i>Egy egyszerű munkavédelmi szabályzat minta.....</i>	12
A munkabiztonsági kockázatértékelés.....	21
A baleseti nyilvántartás, munkabaleseti jegyzőkönyv.....	24
Foglalkozási megbetegedések.....	27
A munkafolyamatokban részt vevők általános munkavédelmi feladatai.....	29
Munkavállalói jogok.....	35
Általános munkavédelmi elvek és feladatok.....	37
Munkaköri foglalkozás egészségügyi vizsgálatok.....	47
Munkavédelmi oktatások.....	49
<i>Munkavállalók előzetes munkavédelmi oktatása.....</i>	49
<i>A munkavállalók soron kívüli (rendkívüli) oktatása.....</i>	50
<i>A munkavállalók időszakos oktatása.....</i>	51
<i>A munkavédelmi oktatások tematikája.....</i>	51
Képernyős munkahelyek.....	53
<i>Meghatározások.....</i>	53
<i>A képernyős munkahely kialakításának minimális követelményei.....</i>	54
Egyéni védőeszközök.....	59
Munkavégzés hidegben, melegben, védőital biztosítása.....	63
Munkaeszközök munkavédelmi megfelelőségi tanúsítása.....	64

Munkavédelmi érdekképviselő és érdekegyeztetés	65
Bölcsődei alkalmazott munkavédelem,	
munkabiztonsági hibák és problémák.....	68
Egyenletlen járófelületek, botlásveszélyes járdák, lépcsők, küszöbök, közlekedési utak állapota.....	68
Le- és beesés veszélyes aknafedeledek, rögzítetlen fedlapok	69
Polcok, függesztett és felakasztott szerkezetek hibái	70
Polcok terhelhetőségi matricájának hiánya	71
Súlyos sérülés lehetőségét okozó radiátorok és radiátorszelepek.....	71
Repedt vagy hiányos üvegek, tükrök, ablakok, üvegfelületek.....	71
Takarítószerkek, vegyszerek tárolása gyermekek által is hozzáférhető helyen vagy élelmiszerek és vegyszerek keverése	72
Konyhai nagy kiterjedésű fém polcok és asztalok védőföldelésének hiánya	73
Kéz becsípődését okozó láncok, szerkezetek.....	73
Kül- vagy beltéri szerkezeten elhelyezett éles- hegyes felületek	73
Bölcsődei nyílászárók állapota	74
Kültéren vagy nedves helyen (fürdőszobákban, gyermekfürdőszobákban, mosókonyhákban) felszerelt víz ellen nem védett villamos szerkezetek.....	75
Botlásveszélyesen elhelyezett kábelek, hosszabbítók villamos vezetékek	75
Eldőlés ellen nem biztosított polcrendszer, polcok, szekrények	76
Hiányzó vagy törött kapcsolók fali csatlakozó aljzatok, hosszabbítók vagy szigetetlen elektromos vezetékek, gyermekek ellen nem védett fali csatlakozóaljzatok.....	76
Szakszerűtlenül szerelt szerkezetek, balesetveszélyes építőipari munkák.....	78
Jelöletlen elektromos kapcsolószerkezetek és feszültség alatti elektromos berendezések	78
Nyitott (nyitva felejtett) elektromos kapcsolószerkezetek	79
Alapvetően zárva tartott ajtók, lezárt technikai terek, amik a szemle idején éppen nyitva voltak, vagy nyitva felejtett veszélyes terek (a valaki által bent felejtett kulcsok tipikus esetei)	79
Eltorlasztott életvédelmi berendezések (elektromos kapcsolószerkezet).....	79
Jelöletlen főkapcsolók és ismeretlen funkciójú kapcsolók	80

Zárt terekbe vezető kiürítési útvonalat jelző táblák vagy átépítés miatt korábbi már nem létező kijáratokat jelző kiürítési jelzések	81
Jelöletlen kiürítési útvonalak, kitáblázatlan vészkijáratok.....	81
Eldőlés veszélyes- és felborulás veszélyes nagy és nehéz szerkezetek	82
Jogosulatlan munkavállalók (konyhai dolgozó) hozzáférése ellen nem védett , napi szinten kapcsolgatott elektromos kapcsolószekrény	82
Ajtók mögött tárolt tárgyak, ajtók nyitását akadályozó szerkezetek, bútorok.....	83
Beázott elektromos lámpatest és hálózat	83
Kiszakadt, kilazult fürdőszobai kapaszkodók.....	84
Csúszásveszélyes padlóval kapcsolatos figyelmeztetés elmaradása felmosáskor	84
Szűk, balesetveszélyes munkahely	85
Tükrök rögzítő elemeinek törése	85
Ellenőrző listák használata	86
Nagyobb projektekhez (pl. átépítések, kivitelezési munkák a bölcsődei területen, szakipari cégek munkavégzése során) használatos ellenőrző lista	86
Napi munkavégzéshez használatos ellenőrző lista	89
Bölcsődei ergonómiai problémák, jellemző foglalkozási megbetegedések	91

